



IO, MIRCEA VOIEVOD

ମିର୍କେଆ ଶାସକଙ୍କ ସମୟରେ ଗଢ଼ାଯାଇଥିବା ମିର୍କେଆ ଶାସକଙ୍କ

## PERSONAJELE: \*

MIRCEA	— voievodul Țării Românești, 50 de ani
MARA	— soția lui, 40 de ani
ARINA	— fiica lor, 18 ani
MIHAIL	— fiul lor, 20 de ani
VIȘA	— 36 de ani
VILCU	— căpitan
SIN	— spătarul
RADU	— căpitan
ROMAN	— căpitan
VLAD	— fiul căpitanului Roman
SOFRONIE	— starețul mănăstirii Cozia
IOAN	— vărul lui Mircea
FRANCISC	— episcopul catolic
CĂLUGĂRUL TINĂR	
MUSA CELEBI	— sultanul turcilor
FIERARUL	
Ciobanul CUCU	
LITOVROI VOIEVOD	
BASARABĂ VOIEVOD	
SOLDAȚI	

*Acțiunea se petrece în Țara Românească, între anii 1409—1413.*

## D E C O R U L

*Piesa se joacă cu următoarele elemente de decor:*

*Tronul domnesc se află în mijlocul scenei.*

*În dreapta și mai înapoia tronului, se găsesc alte două tronuri, unul lângă altul.*

*Un practicabil în stînga scenei și în față, altul în dreapta scenei, pe aceeași linie.*

*Fundalul scenei e ocupat de panouri descrise în text la fiecare tablou. Cîteva elemente de decor în plus, după locul acțiunii, de asemenea sînt menționate în text.*

*Decorul de mai sus e doar un fel de a vedea al autorului. De aceea, regizorul și scenograful pot să realizeze oricare altul, după imaginația lor.*

---

\* Premiera pe țară a avut loc la Teatrul de Stat din Constanța, în ziua de 20 mai 1966, în regia lui C. Dinischiotu, scenografia Ion Ipser, cu următoarea distribuție: Sandu Simionică (Mircea); Marcela Sassu (Mara); Melania Cîrjă (Arina); Longin Mărtoiu (Mihail); Ileana Ploscaru (Vișa); Emil Sassu (Vilcu); Paul Lavric (Sin); Emil Iencerc (Radu); Costel Rădulescu (Roman); Virgil Andriescu (Vlad); Dem. Hagiuc (Sofronie); Romel Stănciugel (Ioan); Dan Herdan (Francisc); Remus Mărgineanu (Călugărul tinăr); Titorel Pătrașcu (Musa Celebi); Emil Birlădeanu (Fierarul); Lucian Iancu (Ciobanul Cucu).

La ridicarea cortinei, toate personajele sînt răspindite în jurul lui Mircea, care stă în genunchi în mijlocul scenei. Soldații, unul lîngă altul, începînd de la arlechin, fac cerc în jurul personajelor. Panoul din fundal reprezintă fresca de la Cozia, cu portretul lui Mircea și al lui Mihail. (Tobe, trîmbițe.)

**SOLDAȚII:** Trăiască domnul țării!...  
Trăiască Mircea Voievod!

(Tobe și trîmbițele încetează brusc.)

**MIRCEA** (ca o spovedanie): Nu eu l-am ucis pe Dan, fratele meu, dinaintea domniei mele, ci mîină vrăjmașă, necunoscută. Nu mă trag din neamul despoților de dincolo de Dunăre, nici din familia imperială din Bizanț. Am fost român. Un român de pe pămîntul acesta românesc, și vechi și răcolit de pluguri, dar mai cu seamă de războaie.

(Tobe, trîmbițe.)

**SOLDAȚII:** Trăiască Mircea Voievod!

(Tobe și trîmbițele tac.)

**MARA** (întorcînd capul spre Mircea): Ne-am legat în fața lui Dumnezeu ca bărbat și femeie, dar nimeni n-a ajuns să te urască așa cum te-am urît eu. Mi-ai luat feciorul de lîngă mine ca să-l faci domn, îndepărtîndu-l de mîngîierile mele. Mi-ai smuls fata de lîngă mine și ai trimis-o pe pămînt străin ca să nu se mai întoarcă niciodată. Iar tu, tu ai rămas totdeauna departe de inima mea.

**MIHAIL** (către Mircea): Mi-e frică să-mi ridic ochii spre coroana ta, pe care vrei s-o împarți cu mine, și mi-e teamă că nu voi înțelege niciodată ce se ascunde în cealaltă jumătate care îți va rămîne ție, tată!

**ARINA** (către Mircea): Și dacă va trece o singură zi — dar nu va trece —, și dacă se va sfîrși o singură noapte — dar nu se va sfîrși — fără să mă gîndesc la tine, o! tată, atunci nu voi mai merita să mă strigi domnița ta dragă.

**MIRCEA:** Trebuia să păstrez neştirbită moștenirea acestui pămînt românesc și mă tem mai mult de blestemele strămoșilor mei decît de ura celor care nu

înțeleg că nu pot face altfel. (Tobe, trîmbițe.)

**SOLDAȚII:** Trăiască Mircea Voievod!  
(Tobe și trîmbițele tac.)

**IOAN** (către Mircea): Un șarpe mi-a încolăcit inima și de ani întregi îmi șoptește în fiecare zi: „Ia-i tronul!” N-am trăit decît rîvnind la coroana ta, și setea asta mi s-a strecurat în sînge cu fiecare bărdacă de vin, și în suflet cu fiecare gură de aer.

**MIRCEA:** Văd acum, în ceasul din urmă, nu-nțelegi că eu te-am iertat. Țara însă — nu.

**CĂLUGĂRUL TINĂR:** O tristețe fără margini, Măria-Ta! Și o îngrijorare fără margini, Măria-Ta! Și o speranță fără margini, Măria-Ta! Și vreau să le adun pe toate la un loc și să le pun în ochii Măriei-Tale. Acolo, pe perețele bisericii, în dreapta, pentru oameni, ca să-și aducă aminte în vecii vecilor.

**FRANCISC:** Voi, românii, sînteți o enigmă pentru Sanctitatea-Sa Papa și chiar pentru Dumnezeu.

**MIRCEA:** Ne știm aici de cînd lumea și ne vom afla aici cît lumea, chiar și după aceea, căci ne vor rămîne mormintele în măruntăie munților și pe fundurile apelor, ca o măturie a drepțului nostru pentru țara aceasta. (Tobe, trîmbițe.)

**SOLDAȚII:** Trăiască Mircea Voievod!  
(Tobe, trîmbițele tac.)

**VILCU** (către Fierar): Mai am două ceasuri bune pînă la Argeș, Fierarul. Grăbește-te!

**FIERARUL:** Se vede că ai vreo treabă cu Măria-Sa, după cum înțeleg. Să-i spui Măriei-Sale că eu am făcut potcoava asta și că sînt în stare să mai fac o mie, dacă-mi cere.

**RADU:** Vom veni la chemarea Măriei-Tale, ori de cîte ori va fi nevoie pentru țară.

SIN: Ca să ne apărăm pământul, cu munții, cu apele și cu marea.

ROMAN, VLAD (împreună): Și pe cei care sînt și pe cei care vor veni.

SOFRONIE: În vecii vecilor, amin!

SOLDAȚII: Trăiască Mircea Voievod!

VIȘA (cătore Arina): Auzi, domniță? (Cu multă nostalgie.) Trăiască Mircea Voievod, domnul Țării Românești și omul pe care... (încet)... omul pe care... (Trîmbițe, tobe, buciume. Lumina se schimbă. Cei cinci dregători îngenunchează în stînga și în dreapta tronului se ridică. Arina, Vișa, Mihail și Călugărul tînăr au ieșit din scenă. Radu vornicul ia coroana în mînă și se adresează lui Mircea, care rămîne în aceeași atitudine de pînă acum. Toate celelalte personaje, afară de Litovoi și Basarabă, se apropie și fac cerc în spațele lui Mircea.)

RADU: Măria-Ta, Dan Voievod e mort. Soarta a fost vitregă cu zilele lui și, în zgîrcenia ei, i-a dat prea puține. Coroana purtată de fratele domniei-tale pînă ieri am hotărît să ți-o dăm ție.

MIRCEA (glasul îi ascunde o mare tulburare și durere): Cine l-a ucis?

RADU (după o clipă de descumpănire): Nu știm, Măria-Ta.

MIRCEA: Nu știe nimeni? Nici dumneata, căpitane Roman? Nici spătarul Sin? Nu știe nimeni cine l-a ucis pe fratele meu, Dan Voievod?

SOFRONIE: Măria-Ta, îngăduie bătrînelilor mele să-ți răspundă. Fratele domniei-tale a fost ucis mișelește, noaptea, pe drum, de niște tîlhari.

MIRCEA: Tîlharii de drumul mare ucid pe negustori, nu pe voievozi. Acei care ucid pe voievozi sînt ucigași de țară. Le-au fost tăiate capetele?

RADU: Nu, Măria-Ta.

MIRCEA: Nu mai sînt paloșe ascuțite pentru ucigași în Țara Românească? Sau rezerva de voievozi din neamul Basarabilor vi se pare destul de mare pentru a renunța atît de ușor la un domn?

RADU: Nu-i cunoaștem pe acei tîlhari care au omorît pe fratele Măriei-Tale.

SOFRONIE: E cineva care-i cunoaște pe toți făptașii de omor: Dumnezeu.

MIRCEA: Dumnezeu n-are secure, iar îngerii lui nu știu să taie capete.

SOFRONIE: Așa e cum spui, Măria-Ta, dar căile cerului sînt mai întortocheate decît toate cărările ascunse ale codrilor noștri. Îngăduie să sune trîmbițele și să te ungem domn. (Trîmbițe.)

RADU (în timp ce Mircea se ridică și înaintează spre tron, Radu ține coroana

ridicată cu amîndouă mîinile și se apropie de el): Măria-Ta, să porți coroana aceasta ca domn vrednic și iubitor de țară. Ne vom supune dorinței tale de azi înainte, noi și copiii noștri, și vom veni la chemarea Măriei-Tale în orice ceas ne vei trimite știre. (Îi pune coroana pe cap. Mircea e în fața tronului.)

SOFRONIE: Fii binecuvîntat, Măria-Ta.

SOLDAȚII: Trăiască Mircea Voievod! Trăiască domnul țării!

MIRCEA (după ce trece cu o privire iscoditoare peste toți cei din jurul lui, se oprește asupra lui Ioan): Mă bucur că printre voi, căpitani dumneavoastră, văd și pe vărul meu Ioan, care a stat departe de țară aproape doi ani. (Către Ioan.) Ai petrecut bine în pribegie, căpitane Ioan?

IOAN: Da, Măria-Ta, bine.

MIRCEA: E frumos la Ragusa? Niște negustori venețieni și doi călugări franciscani povesteau că se petrece bine pe-acolo.

IOAN: Negustorii și călugării aceia aveau dreptate.

MIRCEA: Femei frumoase?

IOAN (surprins, dar bravînd): Da, Măria-Ta, frumoase.

MIRCEA: Atunci, de ce n-ai rămas acolo?

IOAN: Dorul de țară, Măria-Ta. Am sosit azi-noapte.

MIRCEA: După praful de pe cizme, se vede că te-ai grăbit strașnic să te întorci. Ai întîrziat.

IOAN: Ce vrea să spună Măria-Ta cu vorbele astea?

MIRCEA: Mă bucur c-ai înțeles, căpitane. (Trîmbițe, tobe.)

SOLDAȚII: Trăiască Mircea Voievod!

TOȚI: Trăiască Mircea Voievod, domnul țării!

(În timp ce lumina se micșorează, personajele ies din scenă, afară de Mircea, de Litovoi și Basarabă, care au rămas pe scaunele lor. Soldații rămîn, de asemenea, dar în penumbră. Un singur reflector îl luminează pe Mircea.)

MIRCEA: Deschideți-vă, porți ale vechului! Munților, dați-vă la o parte! Tulburați somnul vulturilor din cuiburi și aruncați-i în văzduh să se rotească tăcuți. Cutremurați-vă stîncile sub copitele cerbilor și depărtați-vă piscurile, zgîrîind cerul cu virfurile lor ascuțite și sîcîntietoare ca piatra amarelor. Și tu, cîmpie care te acoperi cu aur în arșița verii, așterne-ți covoarele pentru ca pașii lor să aibă sub ei toate

florile pe păsările noastre. Iar voi, valuri zbuciumate de la Marea cea Mare izbiți cu putere în pragul cel mai îndepărtat al țării, pentru ca urechile lor să prindă tânguirile voastre. Deschideți-vă, porți ale veacului, și lăsați-mă să privesc dincolo de voi. Vreau să le văd armurile ruginite și sîngerînde. Vreau să le aud inimile bătînd sub zalele istoriei. Și ochii! O, mai ales ochii străbunilor mei, care mă privesc scrutați dindărătul vostru. Dați-vă larg la o parte și lăsați-i să treacă! Sînt Domnul Țării Românești, unul din șirul lung al domnilor acestui pămînt așezat la răscruce de neamuri, în bătaia vremilor. „Cînd vei ajunge domn, să-i chemi și, dacă vor veni, să nu te îndoiești niciodată de tine însuși: acesta-i semnul că ești cu adevărat alesul țării.” Așa mi-a spus Radu Voievod, tatăl meu, într-o zi... „Cînd vei ajunge domn, să-i chemi... Să-i chemi și, dacă vor veni...” (În acest timp, soldații s-au strîns în grup compact în fața scaunelor pe care stau Litovoi și Basarabă. Se aud zgomote îndepărtate de tobe, zgomote care se accentuează treptat. Un reflector luminează grupul soldaților, care se împart în două, lăsînd un culoar, în fundul căruia apar Litovoi și Basarabă. Mircea se trage înapoi.) Deschideți-vă, porți ale veacului! De la ceasul acesta să înceapă ziua dinții a mea, și toate zilele și toți anii. Dați-vă la o parte și lăsați-i să treacă!

(Litovoi și Basarabă, care s-au ridicat de pe scaunele lor, înaintează prin culoar)

rul soldaților, în timp ce aceștia strigă în sunetele tobelor, care devin acum puternice.)

SOLDAȚII: Trăiască Vodă Litovoi!  
Trăiască Basarabă Voievod!

(Litovoi și Basarabă au ajuns în fața lui Mircea, care îngenunchează în fața lor.)

MIRCEA: Fiți slăviți, voi începători de țară! Îmi plec genunchii înaintea amintirii voastre și mă cutremur privind zalele însîngerate pe care vremea a închegat de mult singele odinioară cald ce vi s-a scurs din piept peste pămîntul nostru românesc. Ce e dincolo de voi? Ce va fi dincolo de mine? Sunați, trîmbițe! Bateți, tobe! (Trîmbițe, tobe.) Jur să rămînem aici, pe acest pămînt, pentru că aici am învățat în ce parte să privim ca să vedem răsărind soarele; aici am învățat cînd să ieșim cu plugurile și cînd să aruncăm sămînta, și tot aici am învățat să murim ca oameni liberi și buni. Tu, Basarabă Voievod, și tu, Litovoi Voievod, ați venit la încoronarea mea și mă socotiți vrednic a fi domn peste toată Țara Românească, cu munții, cu cîmpiile și cu marea. Primiți-mă în istorie alături de voi, străbunii mei, și de cei care vor veni după mine și nu s-au născut încă.

CORTINA

## A C T U L Î N T Î I

La ridicarea cortinei un reflector luminează practicabilul din stînga, pe care se află o nicovală. Furtună cu tunete și fulgere. În clipele în care fulgeră, se vede și tronul pe care stă Mircea, nemișcat, precum și panoul de pe fundal, care reprezintă sala tronului. Prin stînga intră Fierarul, urmat de Vilcu.

VILCU (cu îmbrăcămintea udă): Afurisită vreme.

FIERARUL (care are o potcoavă în mînă, începînd s-o bată pe nicovală cu un ciocan): Și-acu te-ai găsit și domnia-ta să umbli pe drum. Dar încotro, în toiul nopții?

VILCU: La Argeș.

FIERARUL: Atunci e grabă mare. Vii de departe?

VILCU: Lumea-i mare, Fierarule!

(Reflectorul se mută pe Mircea.)

MIRCEA: Zece zile și alături de ele zece nopți de cînd îl aștept. Doar n-o fi avut nenorocul să-l prindă vreo furtună și să piară cu corabie cu tot. Nu poate să-mi facă marea una ca asta, mic... Să-nghită, de-i place, pe toți solii regilor și împăraților lumii, dar nu pe-al meu.

(Reflectorul revine în stînga scenei.)

FIERARUL (lucrînd, fredonează):

Frunză verde de stejar

Bate fierul, măi fierar.

Frunză verde plop înalt,  
Bate fierul cât e cald.

(*Apoi, către Vilcu.*) Are să fie război?  
VILCU: Numai Dumnezeu știe.

FIERARUL: Și Măria-Sa Vodă. Am luptat și eu la Rovine alături de Măria-Sa. Eram un ținc. Uite, n-am crezut niciodată pînă atunci că putem avea așa de mulți dușmani.

VILCU: Ni-i trimite Dumnezeu pentru păcatele noastre.

FIERARUL: Dușmanii nu ajung pînă la noi pentru păcatele noastre, cum zici domnia-ta, ci pentru bucatele noastre. Avem pămînt bun, și pămîntul bun are totdeauna dușmani. Vezi potcoava asta? Piciorul calului s-o rupe, dar ea nu va cădea. Și bălțile noastre au peste d-ăl mare, iar bălțile pline cu peste sînt o momeală strașnică pentru dușmani. Ai avut noroc cu mine că ți-am găsit o potcoavă potrivită. Numai că mai aici ne-am pomenit de cînd ne știm și-n altă parte n-avem ce căuta. O fi adevărat că păgîinii se pregătesc să treacă iar Dunărea?

(*Reflectorul se mută pe Mircea.*)

MIRCEA: Dacă se-ntoarce și-mi aduce veste bună, turcii nu vor mai trece Dunărea, chiar dacă i-ar seca Dunării apele peste noapte.

(*Reflectorul, din nou, în stînga.*)

FIERARUL: Se zice că mulțime de bulgari au trecut cu vitele la noi în țară și au cerut Măriei-Sale să le dea adăpost, că vin turcii peste ei. O fi adevărat?

VILCU: Măria-Sa e om bun.

FIERARUL: Și dacă s-a-ndurat de ei și i-a primit, bine a făcut.

VILCU: Grăbește-te, Fierarule.

FIERARUL: Mai e pînă la cîntatul co-coșilor.

VILCU: Pe furtuna asta nu-i aude nimeni.

FIERARUL: Asta s-o crezi domnia-ta. Cocoșii cîntă în fiecare dimineață. Iar pe o vreme ca asta, știi ce fac? Cîntă între două trăsnete. Trebuie să ai vreo treabă cu Măria-Sa.

VILCU: Sint negustor.

FIERARUL: Apăi, la mine se opresc toți negustorii. Și ai de la Brașov, și alții. Mai ieri au trecut pe aici niște negustori din Liov. Am ajuns să cunosc și ce marfă duce fiecare. Așa că, domnia-ta ai fi negustor, dar ai o altfel de marfă.

VILCU: Gata, Fierarule? Mai am două ceasuri bune pînă la Argeș.

FIERARUL: Se vede că ai vreo treabă cu Măria-Sa, după cîte înțeleg. Să-i spui Măriei-Sale că eu ți-am făcut potcoava asta și că sînt în stare să mai fac o mie, numai să-mi ceară.

(*În timp ce reflectorul se mută pe Mircea, Vilcu și Fierarul dispar.*)

MIRCEA: Parcă aud pași... Nu, mi s-a părut... De mai bine de douăzeci de ani, de cînd sînt domn, stau la pîndă cu o ureche spre Dunăre și cu cealaltă spre munți.

(*Intră Vișa pe nesimțite și rămîne deoparte.*)

VIȘA (*incet*): Măria-Ta!... (*Se apropie de Mircea, care n-a auzit-o.*) Măria-Ta!

MIRCEA: Vișa! Acum, în toiul nopții?!

VIȘA: Iartă-mă, Măria-Ta.

MIRCEA: De ce să te iert, Vișa? Știi doar că mă bucur totdeauna cînd te văd.

VIȘA (*tulburată*): Măria-Ta! (*Apoi.*) Se-apropie primejdie?

MIRCEA: Nu știu, Vișa.

VIȘA: Turcii trec mereu Dunărea și pîrjolesc satele, ici și colo. Acum se pregătesc din nou pentru un război mare, nu, Măria-Ta?

MIRCEA: Nu știu, Vișa.

VIȘA: Pe cine aștepți de cîteva zile, că nici noaptea nu dormi? Eu știu cum arată cineva care așteaptă. E ca un fel de sete a ochilor, doar atît că ochii nu sînt uscați și reci ca buzele însetate, ci lucitori și fierbinți, ca ochii Măriei-Tale.

MIRCEA (*circumspect*): Știi și pe cine aștept?

VIȘA: Nu.

MIRCEA (*dur*): Să nu cauți să afli.

VIȘA: De zece zile, stai aici cu ochii deschiși, cu urechile ciulite la fiecare pas. (*Mircea nu-i răspunde.*) Măria-Ta, de ce nu-mi răspunzi? O vorbă poate să stea în locul unei mîngîieri, cînd mîngîierea... Iartă-mă. Sînt și eu doar o femeie, și-atît. Dar nu vreau să te văd trist și îngrijorat.

MIRCEA: De ce nu rîzi puțin, Vișa?

VIȘA: Vrea Măria-Ta într-adevăr?

MIRCEA: De ce mai întreb, cînd știi că risul tău este fărîma mea de fericire?

VIȘA (*surîzînd*): Măria-Ta!

MIRCEA: Ești frumoasă, Vișa.

VIȘA: Nu sînt, Măria-Ta. Fericirea însă mă face să fiu... uneori... Atunci cînd sînt singură cu Măria-Ta.

MIRCEA (*încercînd s-o îmbrățișeze*): Vișa!



VIȘA (*dîndu-se un pas înapoi*): Doamna Mara vrea să-ți vorbească. De aceea am venit.

MIRCEA: La ceasul ăsta din noapte?

VIȘA: O primești, Măria-Ta?

MIRCEA: O primesc, Vișa. Spune-i doamnei să vie.

(*Vișa iese, în timp ce reflectorul se mută pe practicabilul din dreapta scenei, unde, pe un scăunel, stă Francisc citind într-o carte.*)

FRANCISC (*citind încet*): In nomine Domini et Filii et... (*Întră repede Ioan. Francisc, cu mare interes.*) Ceva nou?

IOAN: M-am folosit de furtuna de afară ca să pot veni. Așteaptă și în noaptea asta, ca în toate celelalte, de mai bine de o săptămînă.

FRANCISC (*mai mult pentru el*): Pe cine?... Pe cine așteaptă vodă?

IOAN: N-am putut afla nimic, pater Francisc.

FRANCISC: Vreun sol! De unde?! Și cu ce solie? (*Cu o răbufnire autoritară.*) De ce nu știi? (*Apoi, cu un zîmbet ipocrit.*) Niciodată n-am putut afla nimic prin dumneata din ceea ce pune vodă la cale. Niciodată!

IOAN (*cu ură*): Vodă e un cîine.

FRANCISC: De ce nu înveți lătratul cîinilor ca să-l poți înțelege? Domnia-ta faci parte din Sfatul Domnesc. Și ești și văr bun cu Măria-Sa. (*Cu nervozitate.*) Trebuie să-ți amintesc de fiecare dată? (*Plimbîndu-se îngîndurat.*) Deci, pune ceva la cale. Și asta, fără să știe prea luminatul rege Sigismund de Luxemburg al Ungariei. Du-te la curte și nu te dezlipi de-acolo pînă nu afli ceva. Poate că dimineța asta va aduce puțină lumină.

IOAN: Alerg, pater.

FRANCISC: Și nu uita că, la capătul drumului pe care alergi, te așteaptă poate... un tron... (*Ioan iese în grabă. Francisc se așază din nou pe scaun și deschide cartea, dar privește în altă parte.*) Voi, românii, sinteți o enigmă pentru Sanctitatea-Sa Papa, și chiar pentru Dumnezeu.

(*Reflectorul se mută pe tronul pe care Mircea continuă să stea, în timp ce Francisc dispare din scenă. Din dreapta, de pe scări, apare doamna Mara.*)

MIRCEA: Credeam că la ceasul ăsta, doamna mea doarme încă.

MARA: Am avut o noapte înspăimîntătoare. Am visat urît.

MIRCEA: Mie, somnul n-a putut să-mi strecoare visele lui îndărătul ochilor. Dar și eu am visat niște vise pe care mi le făuresc singur, treaz, cu ochii deschiși. Visele astea ale mele, dacă le-ai cunoaște...

MARA: Dar nu le cunosc, Mircea. Nu mi le-ai povestit niciodată.

MIRCEA: Pentru că visele au tilcul lor, doamnă. Și cine le poate pricepe tilcul, decît numai acela care are aceste vise?! Și uneori... uneori, nici eu...

MARA: Te-ai fi ajutat să le înțelegi.

MIRCEA: Nu te supăra pe domnul țării, doamnă, dar n-ai fi izbutit. Și ce vis ai avut?

MARA: Se făcea că te-am întîlnit undeva pe un drum pustiu și că nu te-am recunoscut.

MIRCEA: Eu, cînd visez cu ochii deschiși, nu mi se întîmplă niciodată să nu recunosc pe cineva.

MARA: Am trecut pe lîngă tine ca pe lîngă un străin, și de abia după ce te-ai îndepărtat pe drumul acela — înțelegi? —, de-abia atunci mi-am dat seama că tu fusesseși omul pe care-l înțîlnisem.

MIRCEA: Dar eu? Eu nu te-am recunoscut pe tine?

MARA: M-ai privit drept în față o clipă, și atît. Nu, nu m-ai recunoscut nici tu. Altfel n-ai fi trecut mai departe. Mircea, visul prevestește ceva rău. Cerul ne trimite semne.

MIRCEA: Toată viața ne mișcăm printre semnele trimise de cer. Poate că semnele ajung la noi în fiecare zi, în fiecare ceas. Din păcate, nu le observăm și, chiar dacă ne dăm seama de ele, nu le putem dezlega.

MARA: Visul meu înseamnă... moarte.

MIRCEA: Dacă moartea ne-ar fi prevestită prin vise, n-am mai avea timp să visăm decît moarte. Și ce vis ar fi fost acela dinaintea luptei de la Rovine? Nu, doamnă, un vis care să cuprindă în el mii de morți nu poate încăpea în nici un om.

MARA: Totdeauna mi-a fost teamă de vise.

MIRCEA: Fiindcă dormi prea mult, doamnă.

MARA: Nu nesocoti semnele cerului, Mircea. Adu-ți aminte, acum douăzeci și trei de ani, cînd te-ai suit pe tronul țării. Anul acela a început cu semne rele. În ziua de Sfîntul Vasile, la amiază, soarele s-a întunecat și s-a făcut deodată întuneric, de luceau stelele pe cer ca-n plină noapte. Oamenii căzuseră cu fețele la pămînt și cu inimile îngrozite de spaimă.

MIRCEA : Și fărîma aceea de soare, ce abia se mai zărea undeva pe cer...

MARA : În anul acela, după puțină vreme, a fost omorît fratele tău, Dan Voievod.

MIRCEA : Și tot în anul acela, m-au ales pe mine domn.

MARA : Nu trebuia să primești tronul.

MIRCEA : Să refuz un tron ?

MARA : Sfatul Țării ar fi ales pe altul.

MIRCEA : Nu Sfatul Țării m-a ales, doamnă, ci altcineva. Iar acest cineva nu e nici vornic sau spătar, nici Dumnezeu, nici diavol. Pe Dumnezeu l-aș fi rugat să mă ierte, fiindcă e din caleafară de bun. Pe diavol l-aș fi păcălit eu într-un fel, pentru că sînt mai iscusit decît el. Dar Țara, doamnă ? Nu, doamnă, n-aș fi putut refuza Soarta Țării acesteia e mai presus de orice, chiar decît temerile mele.

MARA : Temeri ?!... Niciodată n-am auzit cuvîntul acesta rostit de tine !

MIRCEA : Mi-a fost frică din prima zi cînd m-am suit pe tron.

MARA : Frică ?! Ție, Mircea ?

MIRCEA : Da, mic ! Dar nu așa cum sună vorba asta rostită de tine, Mara, ci altfel. Tu te temi să nu mor în războaie ; eu, că nu sînt atît de viteaz pe cît mi-e dragostea pentru pămîntul acesta. Ție îți este frică să nu fiu ucis mișelește de trădători ; mie că nu sînt atît de înțelept pe cît mi-e credința de mare că Țara Românească merită să rămînă liberă. Amîndurora ne este frică : ție pentru viața mea, mic pentru viața țării.

MARA : Acești douăzeci și trei de ani de domnie au fost pentru mine douăzeci și trei de ani de frică pentru viața ta și a copiilor noștri. Singura mea bucurie pe lume au fost ei. Seara îi sărut cînd se culcă, dimineața îi mîngîi cînd se trezesc. Să nu mi-i iei niciodată de lîngă mine, Mircea. Te rog, în numele lui Dumnezeu. Și dacă mai păstrezi undeva, în inima ta, puțină dragoste pentru mine, te rog și în numele acestei fărîme de dragoste.

MIRCEA : Fiul tău, Mara, e din neamul Basarabilor ! Într-o zi, nu va mai avea nevoie de mîngîierile tale, și ziua aceea se apropie.

MARA : Dar e încă un copil.

MIRCEA : Copilul acesta va fi domnul țării !

MARA (dureros) : Știu asta. Dar prelungește-i pină atunci copilăria.

MIRCEA : Tara nu are timp de pierdut cu dibuirile tinereții. Tronul vrea domn încercat. Mihail trebuie să priceapă de

pe acum tainele tronului pe care va sta.

MARA : Nu mi-l lua, Mircea, de lîngă mine.

MIRCEA : Femeile nu pot învăța un bărbat să cîrmuiască o țară. E deajuns că i-ai dat laptele tău. Acum nu mai are nevoie de tine.

MARA : Eu am nevoie de copiii mei. E tot ce mi-a rămas dintr-o viață pustie, alături de tine. Mircea, nu mi-l lua pe Mihail. Lasă-l să se împlinească, să se bucure încă de copilărie. Îl prind uneori jucîndu-se cu Arina așa cum se jucau cînd erau de-o șchioapă. Îți cad în genunchi, dacă vrei, dar nu-l asocia la domnie.

MIRCEA : A-nceput să se lumineze de ziuă, doamnă. Nici Dumnezeu nu poate împiedica zorile să vină. (Întră Sin.)

SIN : Iertare, Măria-Ta...

MIRCEA (cu respirația tăiată de emoție) : A... sosit ?

SIN : Da, și așteaptă să-l chemi, Măria-Ta.

MIRCEA : Nu, spătare : eu aștept. Să vină degrabă ! (Sin iese.)

MARA : Omul pe care-l aștepti de atîtea zile și nopți ?

MIRCEA : Un negustor care-mi vinde fără bani.

MARA : Ce-ți vinde fără bani ?

MIRCEA : Viitorul, doamnă. Negustorul acesta cumpără trecut și vinde viitor. Numai să fi găsit marfa pe care o caut eu. (Mara iese prin dreapta, suind pe scări. Prin stînga intră Uilcu, urmat de Sin.)

VILCU (îngenunchînd) : Să trăiești, Măria-Ta !

MIRCEA (ridicîndu-l) : Ridică-te, Vîlcule ! (Uilcu se ridică, Mircea îl îmbrățișează.) Nu pot îmbrățișa oameni îngenunchați. Bine-ai venit !

VILCU : M-a prins o furtună pe mare și era gata să mă duc la fund cu corabie cu tot. Dar am scăpat fiindcă m-am rugat lui Dumnezeu și i-am spus că mă așteaptă Măria-Ta și că trebuie să mă întorc neapărat ca să-ți aduc vești.

MIRCEA (privindu-l în ochi, cu glasul sugrumat) : Spune-mi... Spune-mi... există ?

VILCU : Da, Măria-Ta !

MIRCEA (o bucurie fără margini îl face să nu poată spune nimic cîteva clipe, apoi cu siguranța omului care a cîștigat o mare victorie, se așază pe tron și șoptește) : Există ! (Din nou cîteva clipe de tăcere, apoi.) Cum... îl cheamă ?

VILCU : Musa Celebi.

MIRCEA (repetă sacadat) : Musa Celebi ! (Strigă.) Spătare ! adu vin ! Să închi-



năm o bărdacă în cinstea lui Musa Celebi! (*Sin iese.*)

VILCU: Îți mulțumesc, Măria-Ta. Toată noaptea am alergat călare. De la Chilia și pînă aici nu m-am oprit decît să schimb o potcoavă la cal. Un vin bun de-al Măriei-Tale îmi va dezlega limba. Fierarul acela zicea că e în stare să mai facă o mie de potcoave, dacă îi cere Măria-Ta.

(*Sin se întoarce cu trei bărdace cu vin. Fiecare ia cîte una.*)

MIRCEA: Pentru izbînda călătoriei tale, căpitane Vilcu!

VILCU } Pentru Măria-Ta! (*Beau toți.*)  
SIN }

MIRCEA: Acum, dă-i drumul!

VILCU: Cînd am ajuns la Chilia, acum o lună, n-am așteptat acolo decît trei zile, fiindcă am găsit o corabie genoveză care tocmai se pregătea de plecare. Le-am spus că sînt negustor și că merg peste mare tocmai în portul Sinope după mărfuri. L-am plătit bine și pe căpitanul corăbiei, o dată ca să mă ducă acolo și a doua oră ca să nu mă întrebe ce marfă caut. (*Rîd toți.*) După o săptămînă încheiată, am ajuns la Sinope. În a patra zi, am izbutit să pătrund la prințul Isfendijar. Om dintr-o bucată, Măria-Ta. Mi-a întins o masă cu toate bunătățile pămîntului, dar nu le-am mîncat, căci nu mi-au plăcut. Acolo am aflat că toți turcii au un singur bucătar, care le gătește pilaf într-un cazan mare, de unde fiecare turc își ia cît pofteste. (*Mircea rîde cu poftă.*) Și am mai aflat că pilaful ăsta este gătit după cum scrie într-o carte sfîntă a lor, care se cheamă Coran. Iar pe bucătar îl cheamă Alah. Și tot așa, din vorbă în vorbă, am aflat și tot ceea ce Măria-Ta voia să știe.

MIRCEA: Spune, căpitane, spune, că nu mai am răbdare în mine.

VILCU: Cum știi, Măria-Ta, Timur Lenk, după ce l-a bătut zdravăn pe Baiazid, l-a luat prizonier. Doi din copiii lui Baiazid, Soliman și Mahomed, și-au împărțit împărăția în două: Mahomed a luat părțile Asiei și Soliman pe celelalte, pînă la hotarul Dunării noastre. Și așa cum ai aflat, Măria-Ta, prin oameni, Baiazid mai are un fiu, pe care ceilalți doi frați l-au dat emirului din Caramania să-l țină în pază bună pînă o muri, ca să nu împartă și cu el împărăția. Acest fiu al lui Baiazid trăiește închis și se numește Musa Celebi.

MIRCEA: Va să zică, totul e adevărat. Totul!

VILCU: Prințul Isfendijar, la care am fost, îl urăște de moarte pe Soliman și e gata să facă ce-i cere Măria-Ta; el îl va elibera pe Musa Celebi din mîinile emirului din Caramania și-l va aduce în taină în palatul lui la Sinope.

MIRCEA: Și de acolo... înțelegi, căpitane? De acolo va lua o corabie și va veni pe mare pînă la mine. Iar domnia-mea îl va primi cu toate onorurile pe care le merită... un sultan.

VILCU: Dar Musa Celebi nu e sultan!

MIRCEA: Va fi, căpitane, va fi! Să ai grijă de el să nu i se îndeplinească ceva pe drum.

VILCU: Eu?!

MIRCEA: Te întorci la Sinope. Ia cîțiva oameni de nădejde și mi-l aduci pe Musa Celebi în Țara Românească. Împărăția otomană va avea un sultan prieten cu domnul Țării Românești.

(*Intră repede Mihail.*)

MIHAIL (*cu o plecăciune*): Am sosit cu vești, tată.

MIRCEA: Ce se-aude în Cetatea Giurgului?

MIHAIL: Soliman pregătește oaste ca să vie cu ea asupra noastră. Iscoadele trimise de mine dîncolo, pe malul celălalt al Dunării, pînă lîngă Adrianopol, spun că se fac pregătiri mari. Un corp de spahii e gata să treacă apa.

MIRCEA: Ti-e frică, Mihail?

MIHAIL: Nu, tată. Nu mi-a fost frică niciodată de turci.

MIRCEA: Ar trebui să-nveți să-ți fie. Sînt puternici și bine organizați. Visul lor e să cucerească lumea. Să-ți fie totdeauna frică de acei ce vor să cucerească lumea, pentru că nu sînt în toate mințile. (*Către Vilcu.*) Căpitane, mîine cînd soarele va fi deasupra capului, să fii la cinci ceasuri departe de Argeș. Nu știe nimeni unde te duci. Și caută să nu-l înlînești pînă mîine pe vărul meu Ioan. E plictisitor din cale-afară. Pune prea multe întrebări.

VILCU: Am înțeles, Măria-Ta.

MIRCEA: Spătare!

SIN: Aștept poruncă!

MIRCEA: Fără zarvă, pleci chiar astăzi spre Cetatea Dîrstorului și aștepti acolo vești de la mine.

SIN: Bine, Măria-Ta.

MIRCEA: Dar mai întii, pregătește-mi calul. Vreau să mă plimb puțin acum de-dimineață. Merge și fiul meu, Mihail. În drum facem și o vizită. La întoarcere să-i găsesc la curte pe căpitanul Roman și pe fiul lui.

*(Ies toți din scenă, în timp ce reflectorul se mută pe practicabilul din dreapta, unde se găsesc Francisc și Ioan.)*

FRANCISC: *(continuând o discuție, nervos)*: Nu! Vodă te-a înșelat și pe domnia-ta, așa cum îi înșală pe toți!

IOAN: Chiar doamna Mara mi-a spus: acela pe care vodă îl așteaptă de atâtea zile, a venit. E căpitanul Vilcu.

FRANCISC: După câte știu, căpitanul Vilcu e comandantul garnizoanei din Cetatea Dîrstorului. Ce-ar putea să-nsemne venirea lui la Argeș, pentru ca vodă să-l aștepte atâtea zile? Sau n-a venit de la Cetatea Dîrstorului, ci din altă parte? Și de ce nu? Voievodul țării domniei-tale e mai viclean decît diavolul. Diavolul însuși ar avea de învățat, dacă ar sta o singură zi în preajma curții domnești. Trebuie să aflăm de ce l-a așteptat Măria-Sa pe căpitanul Vilcu.

IOAN: Nici doamna Mara nu știe.

FRANCISC: Acum. Dar mine? Ar putea afla, nu? Iar domnia-ta...

IOAN: Înțeleg, pater.

FRANCISC: Asta-i bine, căpitane, că înțelegi. Dar nu-i suficient. E nevoie de faptă.

IOAN: Sint gata pentru orice faptă.

FRANCISC: Pe cine ai alături de domnia-ta?

IOAN: E greu să scoți o vorbă de la oamenii lui vodă.

FRANCISC: Deci, ești singur.

IOAN: Te am pe sfinția-ta alături de mine.

FRANCISC: Pe mine? Glumești, căpitane. Eu nu pot ieși din umbra crucii pe care o slujesc. Ai nevoie de un ajutor acolo, la curtea lui vodă. Caută-l.

IOAN: De ani întregi încerc, dar am ajuns să cred că n-am să găsesc nicio dată un ajutor care să-mi fie devotat. Credința oamenilor lui Mircea e mai tare și mai înaltă decît zidurile unei cetăți: n-o poți dărîma, n-o poți trece pe deasupra.

FRANCISC: Orice zid are o porțiță prin care te poți furișa. Totul e s-o descoperi.

IOAN: Cum, pater, cum?

FRANCISC: Dînd tircoale zidului de o sută de ori, la nevoie. Cînd ai să dai de porțița aceea, vino și spune-mi. Te-nvăț eu cum s-o deschizi. Dar ce vîd? Măria-Sa se-ndreaptă spre locuința mea. Se-apropie. Acum descalecă.

IOAN: *(în panică)*: Ce mă fac, pater? Dacă mă găsește la sfinția-ta, s-a sfîrșit cu mine. Trebuie să fug. Dar pe unde?

FRANCISC: Cînd nu mai poți fugi, te ascunzi. Ieși repede prin spatele grădinii, intră în biserică și ascunde-te în clopotniță. Ia cheia. *(Îi dă cheia. Ioan iese în fugă prin dreapta. Din stînga au apărut Mircea, Mihail și Sin. În spatele lor, soldați.)*

MIRCEA: Bună dimineața, pater Francisc. Ți-am întrerupt rugăciunile, dar nu te-am mai văzut de mult pe la curte și, pentru că drumul îmi este prin fața casei sfinției-tale, m-am oprit puțin.

FRANCISC: Fii binevenit, Măria-Ta! E prea mare cîntea pe care mi-o faci călcînd pragul casei mele sărace, dar adevărata mea casă e în ceruri. Această pe care o vezi e pentru scurta viață pe care mi-a dat-o Dumnezeu cel atotputernic. Eu, umilul slujitor al sfintei biserici catolice, nu sint decît în trecere pe pămînt.

MIRCEA: Și eu eram tot în trecere, pater, și m-am oprit să te întreb de sănătate.

FRANCISC: Domnul s-a milostivit de robul lui și i-a ușurat durerile.

MIRCEA: Și acum nu mai ai junghiul acela păcătos de care te plîngeai?

FRANCISC: A dispărut ca prin farmec, Măria-Ta.

MIRCEA: Ai mîncat usturoi, cum te-am sfătuit?

FRANCISC: Da, Măria-Ta, și m-am simțit mult mai bine chiar de-a doua zi.

MIRCEA: Ți-ar trebui acum și mici plimbări în aer curat.

FRANCISC: În fiecare dimineață mă plimb prin împrejurimi.

MIRCEA: Călare sau pe jos, pater Francisc?

FRANCISC: Pe jos, Măria-Ta, numai pe jos.

MIRCEA: Nu ți-ar strica să faci și puțină călărie. Începi chiar de azi. Pornești încet pînă ieși la drumul spre Cîmpulung. Aerul proaspăt îți face bine. Te sfătuesc însă să nu te obosești mergînd prea departe. Să zicem pînă la satul Comănești, dincolo de deal.

FRANCISC: Frumos sat, Comăneștii, Măria-Ta.

MIRCEA: Nu-i așa, pater? Are pămînt bun și o vie cu rod bogat și stupi cîți vrei. Ți place așa de mult satul ăsta?

FRANCISC: Cui nu i-ar plăcea, Măria-Ta?

MIRCEA: Și c hotar în hotar cu pămîntul episcopiei catolice pe care o păstorești. Mă gîndesc că... *(se oprește, surîzînd cu înțeles)* ...hotarul ăsta n-ar mai fi într-o bună zi.

FRANCISC : O, Măria-Ta, ești darnic cum nu sînt mulți voievozi pe pămînt.  
MIRCEA : Peste vreo lună de zile, să-mi aduci aminte de dorința aceasta a mea. Nu mai devreme.

FRANCISC : Dumnezeu să te răsplătească însutit. Am să mă rog pentru sănăta-tea Măriei-Tale.

MIRCEA : Și nu uita să te rogi și pentru cei ce călătoresc pe mare. Rămii cu bine, pater. Cînd ai să te simți în puteri, treci pe la curte.

FRANCISC : Cu multă plăcere, Măria-Ta. Aș dori să mai stau de vorbă cu fiul Măriei-Tale.

MIHAIL : Și eu, pater, vreau să-ți cer un sfat.

FRANCISC : Aș fi bucuros dacă l-aș putea da. Despre ce anume e vorba?

MIHAIL : Voiam să întreb pe sfinția-ta dacă biserica catolică n-ar trebui să aibă două chei : una cu care se deschide și alta cu care se închide.

FRANCISC : Cheia bisericii catolice este credința cea adevărată. Numai prin ea se poate intra în biserica noastră. Oricine poate găsi cheia în inima lui.

MIHAIL : Și dacă n-o găsește, poate s-o ceară sfinției-tale?

FRANCISC : Bine-nțeles.

MIHAIL : Păcat că în clipa asta n-o ai în buzunar.

*(Francisc se înclină și reflectorul se mută pe scările foisorului, în timp ce personajele toate ies din scenă. De pe scări vine în fugă, rîzînd, Arina. E urmărită de cineva și de aceea privește mereu înapoi. Apoi, se ascunde în spatele tronului. Imediat apare pe scări și Vișa.)*

VIȘA : Domniță !... Unde ești, domniță ?

*(Coboară în grabă și-o caută pe Arina.)*

ARINA *(scofînd capul de după tron)* : Cu-cu ! Cu-cu !

VIȘA *(rîzînd)* : Oh, domniță, totdeauna mă sperii.

ARINA *(iese și se așază pe tron, îngroșîndu-și vocea)* : Eu sînt Mircea Voievod !

VIȘA *(pretîndu-se la joc)* : Să trăiești, Măria-Ta !

ARINA : Ce vînt te aduce în țara mea, cavalerule ?

VIȘA : Zefirul, Măria-Ta.

ARINA : Îmi place cum vorbești. Cere-mi ce vrei și-ți voi da.

VIȘA : Nu-ndrăznesc să-ți cer ce doreș de mult.

ARINA : Curaj, cavalerule ! Sînt gene-ros ! Spune-mi : ce vrei de la mine ?

VIȘA *(îngenunchînd)* : Inima Măriei-Tale. ARINA *(înroșindu-se, lasă o clipă ochii în jos, apoi se repede la pieptul Vișei. tulburată)* : O, Vișa !... *(O strînge în brațe.)* Vișa !

VIȘA : Ce te tulbură, domniță ? De ce tremuri ?

ARINA *(se așază lîngă Vișa)* : Vișa, spune-mi drept : sînt frumoasă ?

VIȘA : Ca nimeni alta, domniță. Nici craiul Ungariei, nici regele Poloniei, nici despotul Serbiei, nici chiar împăratul Bizanțului, nimeni nu are o domniță mai frumoasă decît domnița Arina.

ARINA : Dacă ai fi Făt-Frumos, m-ai cere de nevastă ?

VIȘA : Auzi vorbă ! Sigur că da. Și te-aș duce într-un palat cu totul și cu totul de aur.

ARINA : Da ? !

VIȘA : Aș porni de peste nouă țări și nouă mări ca să te caut. Aș înfrunta primejdii una după alta, m-aș lupta cu zgripturoiul, cu vrăjitoarea și cu balaurul, aș zbura pe calul meu, care mîncă jărătic, peste pădurea fermecată, și aș străbate apele fierbinți ale riului blestemat.

ARINA : O, Vișa ! Mai spune-mi !

VIȘA : Ce, domniță ?

ARINA : Tot ce-ți trece prin cap... Ori-ce... Te rog... Așa cum mi-ai spus de cînd mă știu. Numai spune-mi o poveste. Una nouă, pe care nu mi-ai spus-o niciodată pînă acum.

VIȘA : Ți-am spus toate poveștile pe care le cunosc. Fiecare de cîte zece ori.

ARINA : Ești sigură că mi le-ai spus pe toate ?

VIȘA : Sigură de tot, domniță.

ARINA : Totuși, a mai rămas una.

VIȘA : Care ?

ARINA : Aceea pe care o cunosc numai eu.

VIȘA : O, domniță !...

ARINA : De ce mă privești așa ?

VIȘA : Pentru că din clipa asta...

ARINA : Ei bine, din clipa asta ?

VIȘA : Nu mai ești copil din clipa asta, domniță. Numai copiii cer să le spui povești din acelea pe care ei nu le cunosc. Cînd ajung să-ți ceară povestea pe care ei înșiși o cunosc și o visează, nu mai sînt copii. Domniță, de azi înainte nu mai ai nevoie de mine : poți să-ți spui singură poveștile. Acelea pe care le visezi, acelea după care tinerețea domniței mele.

ARINA : Nu, Vișa. Totdeauna voi avea nevoie de dumneata. M-am învățat să te știu aproape, să-ți spun toate gîndurile. Ca acum.

VIȘA : Ca acum ?

ARINA (cu privirea visătoare, într-o mare tensiune): Vișa.

VIȘA: Da, domniță.

ARINA: Vișa... Cum e când iubești? (Vișa tace, privind-o cu dragoste amestecată cu nostalgie.) Vișa, cum era... când iubeai?

VIȘA (fără voia ei, parcă prinsă asupra unui secret): Pe cine?

ARINA: Nu știu. Dar ai iubit și dumneata pe cineva, nu?

VIȘA: Da, domniță, am iubit și eu... pe cineva.

ARINA: Și ce simțai?... Ce simțai atunci, Vișa?

VIȘA (după o tăcere): Ceea ce simt și azi, domniță.

ARINA (privind-o cu ochi mari): Azi... ca și atunci?

VIȘA: Da.

ARINA: Și... cât... e... de atunci? Mult?

VIȘA: Mult.

ARINA: Vișa, dar de când te știu eu, ești singură.

VIȘA: Singură, domniță. (Apoi, forțându-se să fie veselă și schimbând vorba.) Hai mai bine să-mi spui despre tine. Vrei?

ARINA: O, de când vreau!

VIȘA (mustrătoare): Și ai tăcut până azi.

ARINA: Fiindcă nu eram sigură. Aseară însă... (Se oprește.)

VIȘA: Aseară însă?

ARINA: Ascultă, Vișa. Aseară m-a privit atât de mult, atât de mult...

VIȘA: Cine?

ARINA: Jură-mi că nu spui la nimeni.

VIȘA: Jur!

ARINA: Vlad!

VIȘA: Feciorul căpitanului Roman?

ARINA (lăsând privirea în jos): Da, el. A trecut pe la curte și ne-am întâlnit pe una din săli. (Cu patimă.) Vișa, știi cum m-a privit?! Parcă era un vultur. Mi-a fost chiar frică. Dar un fel de frică nespus de frumoasă. Înțelegi? (Cu nerăbdare.) Azi a venit din nou la curte. Nu e singur, ci cu tatăl lui. I-a chemat Măria-Sa pe amândoi. Vișa, de ce l-o fi chemat tata pe Vlad împreună cu tatăl lui, căpitanul Roman?

VIȘA: De unde să știu eu, domniță?

ARINA: Eu știu, Vișa. Tata l-a chemat la curte pe Vlad, ca să mă dea lui de soție.

VIȘA: Cum ai aflat? Ți-a spus Măria-Sa?

ARINA: Nu mi-a spus nimeni, Vișa. Dar simt eu că din această pricină a venit Vlad aici. Îmi spune inima, îmi spune speranța, totul din jur îmi spune că eu voi fi soția lui Vlad. Și-apoi Vlad mi-a spus: „Părul tău e ca bo-

rangicul. Ai obrazul cald și bun ca un sărut. Buzele îți tremură nerăbdătoare. Dă-mi ochii, Arina, să văd lumea cât e de bogată în dragoste!” (Arina rămîne cu privirea pierdută.)

VIȘA: Cine ți-a spus toate astea? Vlad? Și când?

ARINA (cu vocea pierdută în extaz): Mi le-a spus... nu știu când. Aseară, sau altă dată.

VIȘA: Domniță Arina, visez eu sau domnița mea?

ARINA: Amindouă. (Apoi, iese brusc din starea de visare.) Vișa, crezi că voi fi fericită?

VIȘA: Doamne, doamne, ți-am spus adineuri că nu mai ești copil, dar m-am înșelat. Niciodată nu ai fost mai copil ca în clipa asta.

ARINA: De ce, Vișa? Pentru că vorbesc de fericire?

VIȘA (mângiind-o): Ce frumoasă ești, domniță! Ca un basm. Ca toate basmele pământului la un loc. (Ii întinde o mână.) Să mergem, domniță. Cu siguranță că doamna Mara ne caută peste tot.

(Arina îi prinde mâna și ies amindouă prin dreapta. Scena e luminată în întregime. Sin stă de vorbă cu Roman și cu Ulad.)

ROMAN (lui Sin): Spătare, aveam eu presimțire că astăzi mă cheamă vodă la curte. M-am trezit cu noaptea-n cap după un somn când pe-o parte, când pe alta. Pe o furtună ca aia de azi-noapte, mă mir c-am putut ațipi. Eh, și cum îți spun, mă trezesc, n-apuc bine să mă-mbrac, vodă trimite după mine. Care-i treaba, spătare?

SIN: Doar Măria-Sa știe.

ROMAN: Și domnia-ta nu bănuiești nimic?

SIN: Altă dată mai încercam să bănuiesc gândurile Măriei-Sale, dar am văzut apoi că nimeni nu i le poate ghici dinainte. Așa că acum am devenit mai înțelept și nu-mi mai pierd vremea cu ghicitori.

ROMAN: Măria-Sa se gîndește la lucruri care nu ne trec niciodată prin cap, nouă. Și trebuia să-l aduc și pe feciorul meu, nu?

SIN: Întocmai, căpitane.

ROMAN: Haide, tată — i-am zis —, haide la curte, că Măria-Sa are nevoie de noi. Și-am venit.

SIN: Ai un fecior chipeș, căpitane Roman. (Privind spre stînga.) Sosește Măria-Sa.

(*Întră Mircea. În același timp scena e înconjurată de soldați.*)

SIN }  
ROMAN } : Să trăiești, Măria-Ta !  
VLAD }

MIRCEA : Bun venit, căpitane Roman.  
Ți-am trimis solie cam de-dimineață,  
dar avem treburi.

ROMAN : Solia Măriei-Tale m-a găsit  
pe pragul casei.

MIRCEA : Și încotro te pregăteai să  
pleci ?

ROMAN : Păi, nicăieri. Ședeam și eu  
așa, pe prag, așteptînd parcă o veste  
de undeva. Și iată c-a venit vestea  
chiar de la Măria-Ta. N-am prea dormit  
azi-noapte.

MIRCEA : Nici feciorul domniei-tale n-a  
dormit. Îi sînt ochii cîrpiți de somn.  
(*Lui Vlad.*) Pe unde mi-ai umblat ?

VLAD (*înroșindu-se*) : Măria-Ta, îmi cer  
iertare, dar n-am umblat pe nicăieri.  
Am stat acasă toată vremea. A fost  
furtună mare, și afară, și în sufletul  
meu.

MIRCEA : La anii tăi, se doarme puțin,  
Vlade.

VLAD : Da, Măria-Ta. Și se visează  
mult !

MIRCEA (*rizind*) : O ! O ! O !

ROMAN : Nu știu ce m-oi face cu el,  
că nu mai are astîmpăr de la o vreme.

MIRCEA : Își găsește el astîmpărul, n-ai  
grijă, căpitane. (*Mircea se așază pe  
tron, apoi continuă.*) Căpitane, poimîine  
pleci în Polonia, la ilustrul rege Vla-  
dislav Iagello, cu solie de la mine.

ROMAN : Precum ți-e voia, Măria-Ta.  
Drum lung, dar prinde bine.

MIRCEA : Te oprești în drum la voie-  
vodul Moldovei, Alexandru, și-l rogi  
din partea mea să-ți dea un căpitan  
de-al lui ca să te-nsoțească mai de-  
parte, așa cum mi-a mai dat și altă  
dată.

ROMAN : Așa voi face, Măria-Ta.

MIRCEA : Te sfătuiesc, cînd ajungi la  
curtea lui Vladislav Iagello, să faci în  
așa fel ca să nu ceri audiență într-o  
zi de vineri. Regele Poloniei ține post  
vinerea, numai cu pîine și apă, și riști  
să rămii nemîncat toată ziua. Afară de  
asta, regele s-ar putea să fie în toane  
rele cu stomacul gol.

ROMAN : Și dacă, totuși, măritul rege  
al Poloniei va voi să mă primească  
tocmai într-o vineri ?

MIRCEA : În cazul ăsta, domnia-ta să  
mănînci zdravăn de dimineață și, cînd  
ajungi la rege, întîi să-i vorbești des-  
pre vinătoare cît poți mai mult. Vla-  
dislav e un vînător pasionat și se pri-

cepe mai bine la vînătoare decît la tre-  
bile țării. Spune-i toate poveștile vînă-  
toarești pe care le cunoști și ascultă-i-le  
atent pe-ale lui, chiar de-ar fi să te  
apuce seara.

ROMAN : Măria-Ta, nu prea cunosc  
multe povești din-astea.

MIRCEA : Pînă miine, ai timp să înveți  
destule. De altfel, poți să-ți născocești  
singur cîte vrei, pentru că poveștile  
vînătoarești sînt toate niște minciuni.  
Regilor le plac minciunile, pentru că  
sînt mai ușor de crezut decît adevăru-  
rile.

ROMAN : Cunosc eu un vînător aici la  
Argeș, care se-ntoarce totdeauna de la  
vînătoare cu tolba plină mai mult de  
povești decît de vînat. Mă duc la el  
chiar astăzi. Cu zece povești de-ale  
lui, îl cîștig sigur pe regele Poloniei.

MIRCEA : Și-apoi, ascultă-l și pe rege.  
Și după fiecare poveste de-a lui, gră-  
bește-te să rizi domnia-ta întîi și să-i  
spui că niciodată n-ai mai auzit o în-  
timplare ca aceea, chiar dacă o cunoști  
de cînd erai copil.

ROMAN : Numai de nu i-ar veni pofta  
să-mi înșire toate poveștile vînătoarești  
pe care le cunoaște ! (*Rid toți.*)

MIRCEA : Îi dai ca daruri din partea  
mea zece piei de căprioară, pe care ți  
le-am pregătît, apoi îi spui că sînt  
gata să reinnoiesc tratatul de alianță  
dintre Țara Românească și Polonia. Eu  
să-i dau ajutor, cînd va avea nevoie,  
iar pe mine să mă ajute cînd am să  
i-o cer. Dar să nu pornească împotriva  
regelui Sigismund al Ungariei, decît  
după ce mă întreabă pe mine. Drum  
bun și să te întorci cu bine !

ROMAN : Voi face întocmai, Măria-Ta.

MIRCEA : Vlad !

VLAD : Măria-Ta.

MIRCEA : Peste o săptămînă pleci la  
Veneția.

VLAD : Tocmai la Veneția ?

MIRCEA : Se spune că este cel mai fru-  
mos oraș din lume. Te duci cu solie  
din partea mea și le spui venetienilor  
că Țara Românească va fi totdeauna  
alături de lupta creștinătății împotriva  
turcilor necredincioși, așa cum a fost  
și pînă acum. Dar să nu se grăbească  
Dogele să mă numească vreodată tră-  
dător pînă nu va trimite o solie aici,  
la Argeș, ca să stea de vorbă cu noi.

VLAD : Trădător, Măria Ta ? ! Dogele  
Veneției nu va îndrăzni să rostească  
acest cuvînt în fața mea. Și chiar dacă  
va avea curajul...

MIRCEA (*întrerupîndu-l, calm*) : Și chiar  
dacă va avea curajul, te faci că nu  
pricepi bine ce-a vrut să spună. Acolo



se obișnuiește să se folosească în vorbire cuvântul trădător în legătură cu Dumnezeu, dar fiecare se gîndește doar la pielea lui. Asta îi face să aibă o vorbire aleasă.

VLAD : Și trebuie să-nvăț și eu vorbirea lor aleasă ?

MIRCEA : Bine-nțeles. Dar s-o folosești numai cînd stai de vorbă cu ei.

VLAD : Ar fi bine să-nvețe și ci, Măria-Ta, felul nostru de a vorbi.

MIRCEA : Nu, Vlade, nu-i nevoie. Noi trebuie să-i pricepem oricum, chiar și atunci cînd nu mai au ce spune.

VLAD : Voi face întocmai, Măria-Ta.

MIRCEA : De la Veneția, ici o corabie și te duci la Bizanț, unde îl cauți pe căpitanul Drăgan, pe care l-am trimis acolo de două luni... fi duci o scrisoare din partea mea, pe care am să ți-o

dau mîine. (*Apoi, către Roman și Ulad.*) Nu știe nimeni unde plecați. Și mai ales, ocoliți-l pe vărul meu Ioan. (*Întră Mihail.*) Ai sosit la timp, fiule. Voiam să-ți spun că ai dat dovadă de mult curaj cînd am trecut pe la pater Francisc, azi-dimineață. Dar nu-i de ajuns pentru un viitor domn al țării, căruia îi trebuie și altceva decît curaj : înțelepciune ! Curaj ai avut cînd i-ai vorbit lui Francisc despre cheia bisericii catolice. (*Rîzînd tare.*) Și-n ce încercătură l-ai pus ! Dacă ai fi avut și înțelepciune înșă...

MIHAIL : Dacă aș fi avut și înțelepciune ?

MIRCEA : Nu i-ai fi pomenit deloc despre... cheia bisericii.

CORTINA

## ACTUL AL DOILEA

### T A B L O U L 1

La ridicarea cortinei, panoul din fund reprezintă un colț din paraclisul de la Cozia ; o fereastră lasă să se vadă cotul Oltului dinspre nord, cu munții. Icoane pe pereți. Tronul domnesc e transformat în iconostas. Cele două scaune din stînga au rămas la locul lor. Pe practicabilul din dreapta e un sfeșnic cu luminările neaprinse. Pe cel din stînga stă un soldat în picioare. Lumină de apus. Mircea și cu Sofronie stau de vorbă.

MIRCEA : E atîta pace la Cozia, sfinția-ta. De trei zile am venit aici și mi se pare că sînt trei ani.

SOFRONIE : Dumnezeu să miluiască sufletul Măriei-Tale, pentru ctitoria aceasta. Ai ales loc bun pentru minăstire : lingă Olt și lingă munți.

MIRCEA : De cîte ori vin aici, mi se pare că vremea se oprește în loc. Sau poate că vremea curge mai departe odată cu apele Oltului și doar eu mă opresc, lăsînd-o să treacă pe lingă mine. Aici, la Cozia, nu mai sînt bătrîn, ci tînăr, ca în urmă cu treizeci de ani, pe cînd nu erau nici zidurile minăstirii și nici eu domn. Îmi plăcea să merg pe malul Oltului și să mă joc aruncînd pietre pe deasupra apei, urmărind de cîte ori piatra izbește valurile și sare mai departe. Știi, sfinția-ta, de cîte ori reușeam să trec piatra pe malul celălalt, săltînd-o din val în val, de atîtea ori ziceam că voi cîștiga o victorie în război, cînd voi fi domn.

SOFRONIE : Și ai cîștigat războaiele cu necredinciosul, Măria-Ta.

MIRCEA : Un război se cîștigă mai ușor decît o pace.

SOFRONIE : Adevărata pace e numai în ceruri, Măria-Ta.

MIRCEA : De ce numai morții să se bucure de pace ? Vreau una adevărată și aici pe pămînt. Noi, cei vii, avem mai multă nevoie de ea.

SOFRONIE : Dumnezeu a rînduit astfel, Măria-Ta, ca în timpul vieții să nu avem liniște pe pămînt.

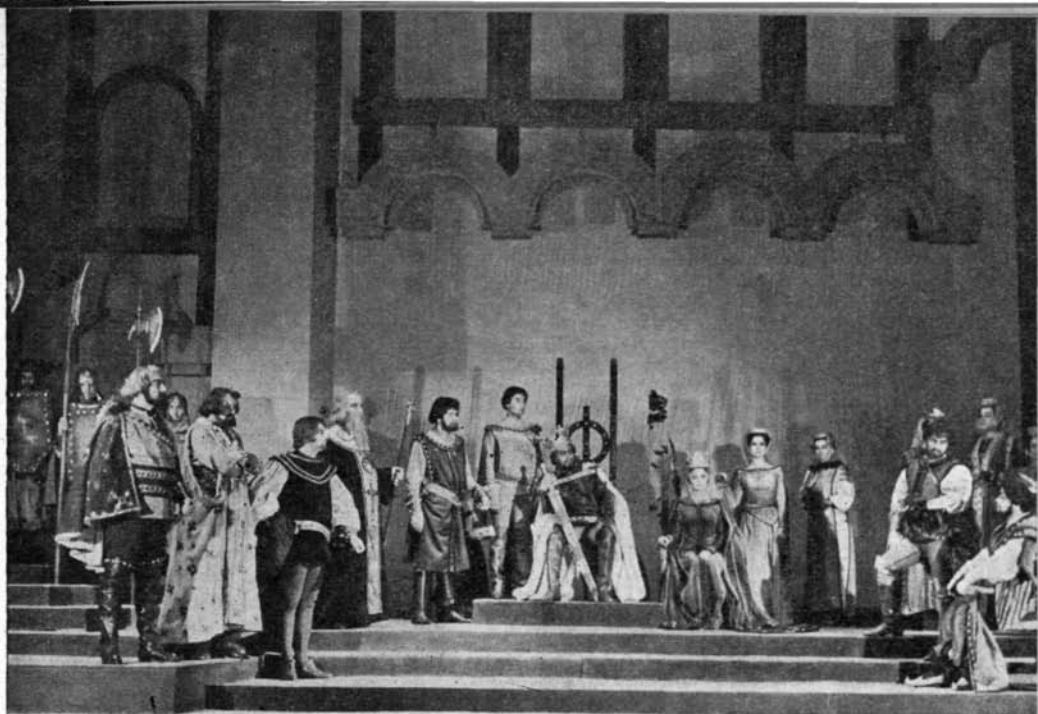
MIRCEA : Și zici că e bine așa cum a rînduit Dumnezeu ?

SOFRONIE : Măria-Ta, n-avem dreptul să punem întrebări despre lucrurile dumnezeiești.

MIRCEA : Eu am acest drept.

SOFRONIE (*dîndu-se un pas înapoi cu uimire mare*) : Măria-Ta ! Nu păcătuiești cu vorba !

MIRCEA : Dar cu fapta, am dreptul, nu ? Miile de oameni pe care i-am trecut prin sulite, și prin săbii, și prin săgeți, acolo la Rovine, și acolo la Dîrstor, și acolo pe Dunăre, nu sînt păcate ?



MUSA : ...vei vedea, Măria-Ta, că știu să lupt pentru cucerirea unui tron.

MIRCEA : Voi încercați să vă faceți un rost în lume de-acum încolo, și asta e treaba voastră. Noi ne apărăm roștul pe care l-au făcut de mult strămoșii noștri. Și dacă îți cu tot dinadinsul să-mi fii prieten, dorește-mi să rămân independent. (Actul II, tabloul 2)

ARINA : ... Dacă va trece o singură zi — dar nu va trece —, și dacă se va sfârși o singură noapte — dar nu se va sfârși — fără să mă gîndesc la tine, o ! tată, atunci nu voi mai merita să mă strigi domnița ta dragă. (Actul II, tabloul 2)



SOFRONIE : Dar acei oameni erau niște păgini care nu credeau în sfînta noastră biserică.

MIRCEA : Atunci de ce nu i-ai oprit sfîntia-ta împreună cu călugării minștirilor ?

SOFRONIE : Ne-ar fi ucis pînă la unul, Măria-Ta.

MIRCEA : De ce, sfîntia-ta, de ce ? Pentru că Dumnezeu ne-a dat dreptul să ne apărăm viața noastră luînd viața altora. Cînd eram tînăr, îmi citeai din cărțile sfînte și mă-nvățați „Să nu ucizi !” (*Strigînd.*) Pe cine să nuucid ? Pe nimeni ? (*Apoi liniștit.*) Iartă-mă, părinte. De mic copil m-am întrebat totdeauna despre tot. De ce ne naștem ? De ce murim ? De ce zboară păsările ? Cum se ajunge la fericire ?

SOFRONIE (*după o tăcere*) : Și ai găsit răspuns la toate aceste întrebări ?

MIRCEA : Nu, n-am găsit.

SOFRONIE : Vezi, Măria-Ta, că am dreptate cînd îți spun...

MIRCEA (*întrerupîndu-l*) : Dar negăsind răspuns la întrebările acestea, am găsit, în schimb, alte întrebări

SOFRONIE : La care, bine-nțeles...

MIRCEA : La care, bine-nțeles, a trebuit să răspund.

SOFRONIE : Și ai răspuns ?

MIRCEA : Da. Dacă n-am putut răspunde la întrebarea : „De ce ne naștem ?”, am găsit altă întrebare : „Din moment ce ne naștem, cum să facem să rămînem liberi ?”. Dacă n-am aflat de ce murim, am aflat, în schimb, de ce trebuie să murim liberi. Și dacă nimeni nu mi-a spus cum să fim fericiți, eu am găsit singurul drum spre fericire : libertatea !... Și, de atunci, toată viața mi-am pus-o în slujba țării și a poporului meu, care mi-au dat și întrebările și răspunsurile.

SOFRONIE : Și pe Dumnezeu... pe Dumnezeu l-ai uitat, Măria-Ta ?

MIRCEA : Nu, părinte. Lui Dumnezeu i-am făcut mînăstiri și biserici cu icoane bătute în aur, la care călugării și preoții să se roage pentru iertarea păcatelor mele. (*Lumina s-a micșorat, e seară. Mircea privește pe fereastră, apoi zîmbește.*) Au început să zboare licuricii, sfîntia-ta. Cînd se va-ntunece bine, voi ieși pe malul Oltului să-i privesc. În toată țara nu sînt licurici ca aici la Cozia. Parcă ar fi niște stele care zboară pe deasupra pămîntului, pe lîngă umerii noștri. O, sfîntia-ta, licuricii ăștia au rămas la fel de strălucitori ca în copilăria mea. (*Apoi, pentru el.*) Doar ei au rămas la fel de strălucitori...

(*Intră Călugărul tînăr.*)

CĂLUGĂRUL TINĂR (*intră sfios și ține în mînă o icoană, pe lemn*) : Măria-Ta, icoana e gata.

MIRCEA (*ia icoana și o privește împreună cu Sofronie*) : Ce zici, sfîntia-ta ?

SOFRONIE : Fratele Grigorie e unul din cei mai buni zugravi de icoane din mînăstirea noastră.

MIRCEA (*către Călugăr*) : Cîți ani ai ?

CĂLUGĂRUL : Douăzeci și patru, Măria-Ta.

MIRCEA : Îngerii aceștia doi de aici din colț i-ai văzut vreodată ?

CĂLUGĂRUL : Nu, Măria-Ta, dar i-am auzit zburînd în curtea mînăstirii, într-o noapte.

MIRCEA : Și stelele astea din jurul lor ?

CĂLUGĂRUL : Nu sînt stele, Măria-Ta. Sînt licurici. Îngerii coborîseră atît de jos în jurul bisericii, că i-am auzit amestecîndu-se printre licurici. Ochii vedeau luminile licuricilor, urechile auzeau aripile îngerilor. (*Intră repede Sin.*)

SIN : Măria-Ta !

MIRCEA (*repede, după ce i-a dat icoana înapoi Călugărului*) : Ai vești ? S-a-ntors ?

SIN : Nu. Am alte vești.

MIRCEA : Nici o veste nu mă interesează mai mult decît aceea pe care o aștept.

SIN : Iertare, Măria-Ta, dar a sosit un călăreț de la Giurgiu cu vești rele.

MIRCEA : Te-ascult, spătare.

(*Călugărul se retrage.*)

SIN : Achingiii turci au trecut acum trei zile Dunărea și au prădat patru sate. Apoi s-au retras cu pradă.

MIRCEA : Cîți au murit ?

SIN : Mulți.

MIRCEA : Și ai noștri ?

SIN : Destui.

MIRCEA (*plimbîndu-se ; pentru el*) : Destui... destui...

SIN : Și mai e ceva.

MIRCEA : Nu-i deajuns, spătare ?

SIN : Turcii se pregătesc de un atac mai mare asupra noastră. Soliman își adună oamenii de prin toate garnizoanele și-i trimite pe malul Dunării.

MIRCEA : S-a-mplinit o lună de cînd căpitanul Vilcu a plecat. Ar trebui să se-ntoarcă, nu ?

SIN : Dacă Dumnezeu e cu noi, da.

SOFRONIE : Dumnezeu e totdeauna cu noi, pentru că e bun și milostiv.

MIRCEA : Asta îl împiedică să fie împotriva celorlalți. (*Către Sin.*) Dă-i că-

lărețului de mâncare și spune-i să se odihnească. Mîine în zori pleacă înapoi spre Giurgiu cu ordine de la mine.

SIN : Am înțeles, Măria-Ta. (*Iese.*)

MIRCEA : Vreau să rămîn singur, părinte.

SOFRONIE : Să te rogi ?

MIRCEA : Nu. Să-i plîng pe-acei care-au murit acum trei zile, acolo pe malul Dunării. Sfinția-ta să coboare în biserică și să se roage pentru ei, împreună cu toți călugării mînăstirii. (*Sofronie iese. Mircea îngenunchă în fața iconostasului și rămîne mult timp nemișcat ca o statuie. Soldatul îngenunchă și el.*) Doamne, de ce nu-mi dai lacrimi ? De ce mi le-ai luat pe toate acolo sus, la tine, unde sfinția-sa spune că nu e nici întristare, nici suspin ? La ce-ți trebuie ție lacrimile mele, cînd eu am nevoie ca să plîng ? Dacă ne lași atîtea dureri, de ce nu ne lași și lacrimile ? Cu ce vrei să spăl atîta sînge vărsat ? Sînt domnul Țării Românești, nefericitul domn al unei țări pe care ai așezat-o în drumul tuturor răutăților. Călugărul acela spunea că ți-a auzit îngerii zburînd. De douăzeci și patru de ani, eu nu aud decît gemetele muribunzilor care sprijină cu trupurile lor hotarele țării. (*Mircea se ridică strigînd.*) Dar hotarele țării încep să se clatine, Doamne ! Peștii Dunării au început să simtă gustul singelui și, înfricoșați, caută fundul apei. Iar Marea cea Mare bate cu furie în pragul cel mai îndepărtat al pămîntului nostru, ca o prevestire. Doamne, noi nu putem trăi fără acest pămînt. Ia-ne lumina zilei, dacă vrei, dar lasă-ne mîinile ca să-l putem mîngîia în fiecare ceas. Ia-ne și viața, dacă trebuie s-o dăm, dar lasă-ne cîntecul de-a-l păstra liber, așa cum a fost de la începutul veacurilor. Tu ai cerul tău cu stelele și cu soarele, noi n-avem decît această bucată de țară în care am îngropat toate vremurile noastre și în care am îngărmădit toate visurile. (*Îngenunchă din nou în fața iconostasului.*) Doamne, îmi plec fruntea în fața puterii tale, eu, domnul Țării Românești, și viu acum și te rog : ocrotește corabia care aduce pe omul ce-mi este de mare trebuință pentru liniștea țării. Iartă-mă că-ți cer să ocrotești un păgîn din neamul care te urăște și te batjocorește trecînd prin sabie pe credincioșii tăi, dar și pe pămînt, ca și în cer, întortocheate sînt căile prin care ajungem la liman. Voi ajunge și eu la limanul pe care-l aștept, sau nu ?

(*Intră, ca un iureș, Sin.*)

SIN : Măria-Ta !... Măria-Ta, Musa Celebi a ajuns cu bine la Chilia. Adineauri a sosit un călăreț trimis de căpitanul Vilcu.

MIRCEA : Așa curînd, spătare ? După socotelile mele, ar mai fi fost o săptămînă de așteptare.

SIN : Se grăbește Musa Celebi să ajungă sultan.

MIRCEA : Dacă ar ști cît mă grăbesc și eu... Spătare, mîine dimineată plecăm cu toții spre Argeș. Și tot mîine în zori trimite călărețul înapoi spre Chilia cu vorbă de la mine că, de azi în cinci zile, Musa Celebi e așteptat la curte. (*Sin iese repede.*) Musa Celebi, fratele lui Soliman și al lui Mohamed vine la mine să-i dau tronul și să-l fac sultan ! Eu care l-am bătut pe tatăl lui, pe Baiazid ! Planul meu începe să devină adevăr. O, nopți de veghe și de gînduri, n-ați fost în zadar ! Voi pune în fruntea cîmpitorilor un om care să nu cîntărească și care se va numi sultanul Musa, prietenul devotat al lui Mircea Voievod. Acesta e visul meu, pe care eu însumi l-am crezut la început o nebunie. Dar nebunia asta m-a prins în mrejele ei și nu mi-a dat pace nici o singură zi. Și nu voi avea liniște pînă cînd nu voi duce visul meu la împlinire. Să am un sultan care să-mi datoreze tronul și viața. (*Aproape strigînd.*) Mie ! Voi face din Musa Celebi sultanul turcilor, chiar de-ar fi să-mi ridic împotriva pe ilustrul rege Sigismund al Ungariei, pe venețieni cu toate corăbiile lor aurite și pe măritul împărat al Bizanțului ! Eu vreau să fie pace pe amîndouă malurile Dunării. Și va fi ! Cei mulți sînt puternici, cei puțini trebuie să fie înțelepți. Dar dacă... nu voi izbuti ? La urma urmei, cine-l cunoaște pe Musa Celebi ? Și cine poate spune cît trebuie să mă bizui pe el ? Nu ! Nu vreau să mi se strecoare îndoiala în suflet. Și totuși, începe să mi se pară posibilă și înfrîngerea. Și șarpele nesiguranței își face loc, pe tăcute, spre îndrăzneala mea, ca s-o muște. Am să te strivesc, pocitania pămîntului ! Am să te strivesc ! (*Călugărul tinăr intră tăcut, cu o luminare aprinsă, cu care aprinde luminările sfeșnicelor. Apoi, cîteva clipe, îl privește pe Mircea, scrupulos și tăcut, după care iese. Intră Mihail. Se aude toaca.*)

MIRCEA : Te-așteptam, Mihail.

MIHAIL : Am venit să te iau la vecernie, tată. Călugării ies din chiliile lor și se string în biserică.

MIRCEA: Lasă-i, Mihail, pe călugări. Ei au grija lor. Noi o avem pe-a noastră. Și grija noastră e mai grabnică decât a lor. Vino cu mine. *(Se apropie de cele două scaune din fund, urmat de Mihail.)* Privește!

MIHAIL: Două strane, tată.

MIRCEA: Privește mai bine.

MIHAIL: Nu văd decît două strane goale.

MIRCEA: Altceva nu vezi?

MIHAIL: Nu. Poate luminările sînt prea puține.

MIRCEA: Sau anii tăi, Mihail. Grăbește-te să te-ajungi pe tine însuți din urmă. Vremea ne-o ia deseori înainte, făcîndu-ne să-i pierdem tîlcul. Datoria noastră este să fim totdeauna noi cu o zi înaintea ei. Și-atunci vom cîștiga.

MIHAIL: Ce, tată?

MIRCEA: Viitorul. *(Arătîndu-i din nou*

*cele două scaune.)* Cînd vei ajunge domn, să-i chemi, și dacă vor veni... *(Se oprește și tace mult timp.)*

MIHAIL: Pe cine să chem, tată? *(Mircea îl privește drept în față.)*

*(Din dreapta intră Sofronie, în timp ce se aude toaca.)*

SOFRONIE: Măria-Ta a întîrziat de la vecernie.

MIRCEA: Iartă-mă, părinte. Gîndurile bat mai puternic aici, sub teastă, decît toaca sub streășina bisericii. Mîine dimineată mă întorc la Argeș. Sfîntia-ta vii cu mine ca să întîmpinăm cu cînte potrivită pe sultanul turcilor. *(Sofronie rămîne uimit.)* Să mergem la vecernie. *(Toaca se aude puternic.)*

CORTINA

## T A B L O U L 2

Decorul din actul I. Pe tron stă Arina, cufundată în gînduri, în foișor apare Vișa.

VIȘA: Domniță! Unde te-ai ascuns iar, domniță? *(Coboară pe trepte, căutînd-o, apoi o vede și vine repede spre ea.)* De la o vreme îți place să stai singură. Te ascunzi unde nici nu gîndești, și ce te mai caut... Dar acum ți-ai ales un loc foarte nepotrivit pentru ascunzătoare. În curînd, Măria-Sa țiine sfat și va trebui să plecăm de aici. În grădină vrei? Uite, am să te las singură să te plimbi, iar eu am să stau deoparte, ca ieri. Nu trebuie să știe doamna Mara. M-ascuți, domniță? *(Dîndu-și seama că Arina n-o ascultă.)* Domniță, la ce te gîndești?

ARINA *(cu privirea departe și cu o seriozitate naivă)*: O fi adevărat că sultanii au ochi în frunte pe care nu-l pot închide nici cînd dorm?

VIȘA *(izbucînd în ris)*: Da de unde!

ARINA: Și că merg în patru picioare ca pisicile?

VIȘA *(rîzînd mai tare)*: Cîte-ți mai trec prin cap, domniță!

ARINA: Nu, nu. Așa am auzit eu, Vișa. Cînd va veni aici, la curte, sultanul acela pe care îl aduce tata, nu vreau să-l văd.

VIȘA: Bine, bine. Îți promit să vorbesc eu cu Măria-Sa.

ARINA: Îi vorbești? Îți mulțumesc, Vișa. Dar nu cred că are să te-asculte. Azi, tata a venit la mine și mi-a spus că mîine va trebui să mă scol devreme, fiindcă îl primim cu toții. Cum ziceai că-l cheamă?

VIȘA: Musa Celebi.

ARINA: Musa Celebi! Ce nume caraghios!

VIȘA *(ca să-i facă pe plac)*: Mai caraghios nume ca ăsta n-am auzit nici eu, niciodată.

ARINA *(rîzînd)*: Nu-i așa, Vișa? Și zici că n-are un ochi în frunte și că nu merge ca pisicile?

VIȘA: Bine-nțeleș că nu. E un om ca toți oamenii.

ARINA: Așa trebuie să fie, cum spui dumneata. Dacă ar fi avut un ochi în frunte, așa-i că Baiazid, pe care l-a bătut tata la Rovine, nu s-ar fi putut însura cu fata vecinului nostru, țarul Serbiei?

VIȘA: Firește.

ARINA: Și dacă Musa Celebi e fiul lui Baiazid, înseamnă că e... pe jumătate creștin?

VIȘA: A, nu, domniță. Sultanii au mai multe neveste, nu una singură. Așa-i legea lor.



ARINA : Cite ?

VIȘA : Eu știu ? ! Se spune că pînă la o sută de neveste.

ARINA : O sută ! Se poate așa... cu mai multe ?

VIȘA (*pusă în incurcătură, vrea să abată discuția*) : Asta-i treaba lor, domniță.

ARINA : Știi, Vișa, mă gîndesc că... nu se poate.

VIȘA : Hai să mergem în grădină și-om mai vorbi acolo.

ARINA : Și nu se poate, pentru că n-are avea timp cînd să se plimbe cu toate. Eu nu cred că sultanii au o sută de neveste. Poate... cincizeci. Cel mult cincizeci !

VIȘA : Să mergem în grădină.

ARINA : Mai stai puțin, Vișa. Te rog. Îmi place atît de mult aici. Nici eu nu știu de ce. Poate pentru că aici vine tata cînd se întîlnește cu căpitanii lui. Unde o fi stat Vlad, cînd a fost la curte, înainte de a pleca la Venetia ? (*Se duce într-un loc.*) Aici ?

VIȘA (*privind-o zîmbitoare*) : Poate.

ARINA (*ducîndu-se în alt loc*) : Sau aici ?

VIȘA : Sau acolo.

ARINA : E o lună și jumătate de cînd a plecat. Ce-o fi făcînd Vlad la Venetia ?

VIȘA : L-a trimis Măria-Sa cu solie.

ARINA : Și cînd s-o întoarce, mă ia de nevestă. Nu, Vișa ?

VIȘA : Bine-nțeles, domniță.

ARINA : Eu nu m-aș mărita cu un sultan, chiar dacă mi-ar da o ladă plină cu diamante. Nici cu împăratul Bizanțului nu m-aș mărita, fiindcă e bătrîn. Împărații sînt totdeauna bătrîni.

VIȘA : Și de unde știe domnița mea că împărații sînt totdeauna bătrîni ?

ARINA : De la dumneata.

VIȘA : De la mine ?

ARINA : Toate basmele pe care mi le-ai povestit încep așa : „A fost odată un împărat bătrîn, bătrîn...”

VIȘA (*ride și continuă*) : „...cu o barbă mare, care-i ajungea la pămînt...”

ARINA (*devenind deodată tristă*) : Vișa, vreau să se-ntoarcă Vlad. Cînd se-ntoarce ?

VIȘA : Curînd.

ARINA : Mîine ? Poimîine ?

VIȘA : Poate... poimîine. Oricum, la toamnă va fi aici, la Argeș.

ARINA (*cuibărindu-se la pieptul Vișei*) : Ce mult te iubesc eu, Vișa. Dumneata ții totdeauna cu mine. Și mai ales îmi plăci cînd rîzi.

VIȘA (*tresărînd*) : Cînd rîd ?

ARINA : Da, Vișa, nu mă crezi ? (*Vișa*

*tace.*) Nu ți-a mai spus nimeni pînă azi ?

VIȘA : Ba da, domniță. O singură dată. Cineva.

(*Vișa zîmbește și o mîngîie pe păr. În acest moment intră Mara prin stînga. Ușînd scena, îi aruncă Vișei priviri de oșel.*)

VIȘA (*îndepărtînd-o încet pe Arina*) : Domniță !

ARINA (*care e cu spatele la Mara*) : De ce mă alungi, Vișa ?

VIȘA : A venit doamna Mara. (*Se înclină către Mara.*)

MARA : Știam că dimineța sînteți amîndouă în grădină, Arina.

VIȘA : Tocmai plecam într-acolo, doamnă.

MARA (*aspru*) : Și cum toate drumurile trec prin sala tronului...

VIȘA : Iertare, doamnă.

ARINA : Mamă, eu sînt vinovată, nu Vișa. Eu am venit aici fără să știe.

MARA (*către Vișa*) : Ai învățat-o bine să te apere.

VIȘA : Doamnă, toată viața m-am apărât singură.

MARA : Ascunzîndu-te în spatele tronului.

ARINA : Mamă, dar nu Vișa se ascunde în spatele tronului, ci eu. Și de-acolo strig : cu-cu !

MARA : Arina, du-te în grădină.

ARINA : Și Vișa ?

MARA : Va veni și ea. Avem de vorbit. Hai, du-te !

ARINA (*către Vișa*) : Dar vii neapărat, nu ?

MARA (*către Arina, înainte de a răspunde Vișei*) : Dacă am zis eu, vinc.

(*Arina iese.*)

VIȘA (*care capătă dintr-o dată o atitudine de demnitate și de bravadă*) : Doamnă, aștept.

MARA : Ești învățată să aștepti.

VIȘA : Și doamna așteaptă, nu numai eu.

MARA : Eu ? !

VIȘA : Doamna așteaptă ca eu să nu mai aștept.

MARA : Mergi prea departe, Vișa.

VIȘA : Sînt femeie, doamnă.

MARA : Dar nu ești singura.

VIȘA : Nu sînt singura, doamnă, dar sînt singură, și asta o bucură nespuse de mult pe doamna mea.

MARA (*cu o furie de-abia stăpînită*) : Am să te... am să te alung într-o zi de la curte.

VIȘA : Nu e prima oară când aud vorbele astea.

MARA (dezlănțuindu-se) : Și vrei să spui că sînt neputincioasă ? Hai, spune-mi-o în față ! Că te-am amenințat de-atîtea ori și n-am putut să-mi duc amenințarea la faptă !

VIȘA : Nu, doamnă ! Eu sînt neputincioasă în fața soartei. Mă supun, și de aceea par mai puternică decît Măria-Ta.

MARA : Am să-ți arăt într-o zi că sînt mai puternică decît tine. Eu sînt doamna țării. Tu nu ești nimic, nimic, auzi ?

VIȘA (calmă) : Aud, doamnă.

MARA : Și atunci îți vei smulge părul și vei veni la picioarele mele ca să-mi ceri milă.

VIȘA : Doamnă, femeile nu au niciodată milă pentru femei.

MARA : Te urăsc.

VIȘA : Știu doamnă.

MARA : Atunci, de ce nu fugi de mine ?

VIȘA : Pentru că eu nu te urăsc, Măria-Ta.

MARA : Ești vicleană.

VIȘA : Pentru oameni și pentru diavol, nu e un păcat.

MARA (cu toată ura și disprețul) : Vă potrivii amîndoi.

VIȘA : Nu sînt de vină, doamnă. Întîmplarea a făcut așa, sau... voia lui Dumnezeu.

MARA : Nu-l amesteca pe Dumnezeu în treaba asta. Tu n-ai Dumnezeu.

VIȘA : Nimeni nu poate scăpa voinței lui atotputernice.

MARA : Și tot voința lui Dumnezeu a făcut să ți se zămislească în pîntece... ?

VIȘA (întrerupînd-o) : Copilul meu e singe din singele Măriei-Sale.

MARA : Și într-o bună zi, singele acesta își va cere dreptul la tron. Fiul meu, Mihail, e de pe acum în primejdie.

VIȘA : Doamnă, copilul meu nu-și cunoaște decît mama. Nu i-am vorbit niciodată despre tatăl lui. Nu-l aduc niciodată la curte.

MARA : Vei avea grijă să-i spui într-o zi. Și chiar dacă nu-i vei spune, va afla singur că-i os de domn, ca toate corciturile domnești. O, cum n-am știut eu ce doică mi-aduce Măria-Sa pentru Arina ca să-i dea laptele ei ! Ți-aș fi strivit țîțele cu mîinile mele !

VIȘA : Pe care domnița Arina mi le-a mîngîiat cu minuțele ei mici.

MARA : Taci !

VIȘA : Și fiul meu, care crește departe de curte, a supt același lapte ca domnița Arina.

MARA : Taci odată !

VIȘA : Iar eu, de atîția ani, am rămas mai departe aici, în umbra acestui tron.

MARA : De azi înainte, te opresc să mai vii în sala tronului.

VIȘA : Chiar și atunci când mă cheamă Măria-Sa Vodă ?

MARA : Dacă te va mai chema, Vișa... Dacă te va mai chema... Acum du-te în grădină.

VIȘA : Doamnă ! (Iese prin stînga.)

(Mara rămîne locului cîteva clipe, cuprinsă de o mare neliniște. Intră Ioan.)

IOAN : Mara, ești tristă în dimineața asta.

MARA (cu durere înăbușită) : O, Ioan ! IOAN : Mara, uite-te la mine. Ce s-a întîmplat ?

MARA : Totdeauna mă întreb : „Ce s-a-ntîmplat ?” Parcă n-ai ști că ce s-a-ntîmplat de mult continuă să se-ntîmple.

IOAN : Da, dar acum, înainte de a intra eu... Ești palidă... Tremuri...

MARA : Mi-e silă de mine și de toți. A-nceput să-mi fie silă și de casa asta. Și mai cu seamă, de el mi-e silă. Dacă n-aș avea copiii ăștia doi...

IOAN : Ei bine, dacă nu i-ai avea ?

MARA : Aș pleca de aici... pentru totdeauna.

IOAN (uimit) : Mara !... (Apoi cu vicleanie ascunsă.) E totuși ceva ce nu pricep în vorbele tale.

MARA : Nici eu singură nu mă înțeleg uneori.

IOAN : Ascultă, Mara. Tu ești doamna țării și ar trebui să fii un bun sfetnic pe lingă domn.

MARA : Mircea nu m-ascultă niciodată pe mine. E prea orgolios să-și plece urechea spre buzele unei femei.

IOAN : Dacă ar fi numai atît ! Dar el nu-și pleacă urechea nici la sfaturile vărului său. Și jur că nu-i doresc răul. Dar a-nceput să-mbătrînească Mircea. Încet, încet, nu va mai rămîne decît o amintire din eroul de la Rovine. A obosit, Mara, ășta-i adevărul. A obosit și nu mai poate duce o coroană.

MARA : Nu ! Nu-mi vorbi de coroană !

IOAN : Te-nțeleg, Mara. Știu cît ții la fiul tău, pe care n-ai vrea să-l vezi cu treburile țării în spate, fiindcă ți-e frică să nu-l pierzi. Mihail e încă un copil. Ai dreptate. E adevărat că vodă vrea să-l facă domn chiar acum și să poarte amîndoi coroana ? Eu cred că n-ar fi bine. Mircea ar putea asocia la domnie pe altcineva, pînă ce Mihail va mai crește.

MARA : Pe cine, adică, ar putea... să asocieze... la domnie ?

IOAN : Pe Ioan.

MARA : Pe tine ?

IOAN : Da, pe mine. Sîntem veri și am domni împreună.

MARA : La urma urmei, ai putea avea dreptate.

IOAN : Și apoi, dacă nu eram atunci la Raguza, cînd a fost ucis Dan Voievod, aș fi fost ales eu domn, și nu Mircea. Am aflat tîrziu de moartea lui Dan și... am ajuns în țară cînd... nu mai era nimic de făcut.

MARA : Crezi că... Sfatul Domnesc ar fi de acord să fii asociat la domnie ?

IOAN : Totdeauna se găsesc oameni care să dorească un domn nou. Dar Mircea îl vrea pe Mihail, nu pe mine.

MARA : Crezi că eu... aș putea să te ajut ?

IOAN : Da, ai putea.

MARA : Cum ? Să vorbesc cu el ?

IOAN (*zîmbind*) : A, nu ! N-ar folosi la nimic. Mircea nu e omul pe care să-l convingi cu vorbe, chiar dacă i le-ai pune în vin și i le-ai da să bea.

MARA : Atunci, cum aș putea să te ajut ?

IOAN : Am să-ți spun eu cum. Nu azi. Într-o zi...

MARA : Cînd ?

IOAN : Cînd va veni vremea.

(*Mara cade pe gînduri și pleacă încet spre dreapta, ieșind din scenă. Ioan, cu un zîmbet de satisfacție, o privește tăcut.*)

IOAN (*singur, adresîndu-se tronului*) : Un șarpe mi-a încolăcit inima și de ani întregi îmi șoptește în fiecare zi : „Ia-i tronul !” N-am trăit decît rîvnind la coroana ta, și setea asta mi s-a strecurat în sînge cu fiecare bărdacă de vin, și în suflet cu fiecare gură de aer. Au trecut atîția ani în care am stat la pîndă în ascunzătoarea tăcerii mele, așteptînd ziua cu ceasul ei, cînd voi ieși și voi striga : eu sînt domnul țării ! Nimeni nu-mi va mai putea sta în cale atunci. Și pentru ziua aceasta cu ceasul ei, am trăit eu și am așteptat o viață întreagă. O viață întreagă pentru o zi. Sînt gata să lovesc în porțile soartei dacă porțile continuă să rămînă închise pentru mine. Voi lovi deodată și cu sete și le voi deschide, chiar de-ar fi să le sfărîm și să-mi fac din țîndărilor lor un nou tron.

(*Iese prin stînga. Lumina devine puternică. Din stînga și din dreapta scenei apar concomitent, așezîndu-se în jurul tronului : Sin, Radu, Roman, Ioan și Sofronie. Rămîn cîteva momente nemișcați.*)

SIN : Măria-Sa Vodă !

(*Din dreapta apare Mircea, urmat de Mihail. În același timp, și soldații, făcînd roată de jur-împrejurul scenei.*)

TOȚI : Să trăiești, Măria-Ta !

MIRCEA (*se așază pe tron, Mihail vine lingă el*) : Bine-ați venit, căpitani dumneavoastră ! A fost voia mea să vă chem astăzi la mare sfat domnesc. Treburile țării sînt multe și grele. Acum avem de pus la cale una din aceste trebi, și hotărîrea noastră, a tuturor, va duce spre război sau spre pace. Cine poate să priceapă în întregime ce-a lăsat ziua de ieri ? Și cine știe ce va aduce ziua de mîine ?

SOFRONIE : Măria-Ta, cerul cuprinde în el toate zilele pămîntului la un loc.

MIRCEA : Ai dreptate, sfinția-ta. Ai foarte mare dreptate. Dar toate zilele, înainte de a se duce în cer, trec întîi pe la noi pe pămînt. Iar țara noastră are și ea zilele ei, de care trebuie să ne îngrijim. Căci ce-l bucură mai mult pe Dumnezeu decît grija pentru zilele pe care ni le-a dat ?

SOFRONIE : Așa este, Măria-Ta.

MIRCEA : Mîine va fi o zi grea pentru noi. (*Rumoare.*) Mîine va trebui să primim împreună, cu toate onorurile, aici la curte, pe Musa Celebi, fratele sultanilor Soliman și Mohamed și al treilea fiu al lui Baiazid, răposatul.

IOAN : Să primim la curte un păgîn ? Și cu mare cinste ? Niciodată, Măria-Ta !

(*Rumoare printre ceilalți. Mircea rămîne liniștit, pironindu-l cu privirile.*)

MIRCEA : Vine să facă pace între noi și împărăția otomană.

IOAN : Vrea să ne vîndă pielea ursului din pădure.

SOFRONIE : Iertare, Măria-Ta, dar acest păgîn nu este sultan.

RADU : Nimeni n-a auzit pînă acum de Musa Celebi.

IOAN : În numele cui vrea să facă pace cu noi ?

MIRCEA : În numele lui, căpitane Ioan. (*Către Sofronie.*) Pentru că Musa Celebi va fi sultan în locul lui Soliman.

IOAN : Și cine-l va face sultan pe Musa Celebi ?

MIRCEA : Eu ! (*Toți rămîn incremenți.*)

RADU : Măria-Ta, trebuie să chibzuim bine și să cumpănim cum se cuvine faptele noastre. Căpitanul Ioan poate că nu are dreptate, dar lucrul pe care-l plănuiește Măria-Ta este lucru prea îndrăzneț pentru țara noastră. Am văzut multe și am trăit și mai multe. Dacă ar fi să pun bucuriile țării într-un

talger și necazurile în celălalt, talgerul  
ăsta cu necazuri ar atîrna cel mai  
greu. Pentru că de totdeauna necazurile  
au venit cu droaia peste capul nostru  
și noi n-am știut altceva decît să scă-  
păm de o pacoste ca să așteptăm alta.  
La ce bun, Măria-Ta, să ne uităm pe  
deasupra hotarelor, dincolo? La ce  
bun, Măria-Ta, să purtăm și grija al-  
tora, cînd avem atîtea griji ale no-  
stre aici în țară? Și apoi, mă rog de  
iertare, dar mintea mea nu poate înțe-  
lege o prietenie între noi și păgîni. El  
le știe pe ale lui, noi le știm pe ale  
noastre. Împăcare nu încape. Așa să  
știi, Măria-Ta.

SOFRONIE: Martor mi-e Dumnezeu că  
vreau numai binele țării. Dar de mulți  
ani, toată creștinătatea s-a unit pentru  
a nimici pe necredincios. Regii și îm-  
părații cu frica lui Dumnezeu cel atot-  
puternic și-au dat mîna și au pornit o  
luptă crîncenă cu turcul. Iar Măria-Ta  
l-a bătut strașnic pe Baiazid în două  
rînduri, spre cîntea Măriei-Tale, fă-  
cînd să se vorbească despre aceste iz-  
bînzî pînă departe, la toate cîrțile îm-  
părești din lume. Scrisori de laudă ai  
primit, Măria-Ta, de la regele Sigis-  
mund al Ungariei, de la împăratul Bi-  
zanțului, de la dogele Venetiei și de  
la regele Poloniei și încă de la alții.  
Și acum, ce vrea Măria-Ta? Să păr-  
sească această sfîntă luptă și să se ală-  
ture cu turcul? Faci mare păcat, Mă-  
ria-Ta, și mînia lui Dumnezeu nu tre-  
buie pusă la încercare. Căci se poate  
revărsa din belșug asupra noastră și  
nu vom avea atîtea rugăciuni ca să  
cerem iertare.

IOAN (*strigînd*): Pace, Măria-Ta? Ce  
altfel de gînd dacă nu unul nesăbuit  
este gîndul omului care visează pace,  
părăsindu-și prietenii și dînd mîna cu  
dușmanul său și al prietenilor săi!  
(*Rumoare.*)

MIRCEA (*liniștit*): Mai departe, căpi-  
tane.

IOAN: Sau brațul Măriei-Tale a obosit  
și nu mai poate ține o spadă? Unde  
este luptătorul neînfricat de la Rovine?  
Ar rîde Baiazid în mormîntul lui dacă  
ar vedea că acela care l-a bătut ieri,  
astăzi se teme de doi din fiii lui și pe  
al treilea e gata să-l primească la  
curte cu cînte. Ar rîde și ar dormi  
apoi liniștit mai departe, împăcat pen-  
tru că înfrîngerea lui ar fi răzbuună.  
(*Rumoare.*) Și cum ai să dai seama,  
Măria-Ta, prietenului nostru, regele  
Sigismund al Ungariei? Și venețienilor,  
care ne-au promis ajutor împotriva tur-  
cului? Și Sanctității-Sale Papa, care se

zbuiciumă zi și noapte pentru pregă-  
tirea unei noi cruciade? Și credincio-  
sului împărat din Bizanț? Și tuturor  
neamurilor care nu așteaptă decît în-  
frîngerea lui Soliman spurcatul și a  
împărăției lui întunecate. Nu, Măria-Ta!  
Datoria noastră este să ne batem. Cît  
despre acest nelegiuit, Musa Celebi, eu  
zic să-i tăiem capul pentru a-i pedepsi  
nerușinata îndrăzneală de a călca pe  
pămîntul nostru. Mîine, cînd va sosi  
aici, cheamă călăul și poruncește să-l  
ucidă. Ucidă-l, Măria-Ta, de față cu  
noi și cu copiii noștri, ca să ne arătăm  
vitejia Măriei-Tale. Și aruncă-i capul  
pe celălalt mal al Dunării, după ce îl  
vom fi scuipat ca pe o spurcăciune.  
(*Urmează o tăcere lungă, Mircea îndreaptă privirile spre fiecare în parte, pe rînd.*)

MIRCEA (*ridicîndu-se și începînd să vor-  
bească cu o liniște care îi derutează pe  
ceilalți*): Sînt douăzeci și trei de ani  
de cînd port coroana țării și n-am fa-  
cut nici un lucru pînă nu am chibzuit  
dacă lucrul acela este bine să-l fac  
pentru țară, sau nu. (*Se duce în fața  
lui Radu.*) Domnia-ta, vornice Radu, ai  
dreptate. Talgerul cu necazurile poporu-  
lui atîrnă mai greu decît cel cu  
bucurii. Sute de ani s-au scurs prin  
văile noastre puhoarele și nimic n-a  
rămas din acele puhoarie, dar cît s-au  
scurs, au luat cu ele tot ce-au găsit în  
cale. Acum au trecut. A venit vremea,  
vornice, să ne vedem și de treburile  
noastre! Privește în jurul nostru și-ai  
să te cutremuri. Împărăția Bizanțului e  
pe ducă. N-a mai rămas din ea decît  
strălucirea bijuteriilor împărătesei și un  
împărat căruia îi e frică de împără-  
teasă. Imperiul bulgar n-a mai fost  
apucat nici de străbunicii noștri. S-a  
dus și el. Regatul ungarilor scîrție ca  
un car vechi pe care nu mai are cine  
să-l îngrijească, fiindcă stăpînul a mu-  
rit de mult. Războaiele se țin lanț în  
Ungaria și nici un rege francez sau  
vreun prinț german nu le va veni de  
hac. Tătarii! Unde sînt tătarii, care  
voiau să treacă lumea prin foc și sa-  
bie?! Hăt, departe de hotarele noastre,  
că de-abia mai vine cîte o veste de  
la ei. Totul, vornice, totul se prăbu-  
șește în jurul nostru, încetul cu încetul.  
Noi rămînem însă! La ci se sfîrșește,  
la noi începe. Ei cad, noi ne ridicăm.  
(*În continuare, vine în fața lui Ioan.*)  
Căpitane Ioan, ai vorbit frumos. De  
ani întregi, creștinătatea se luptă cu  
turcii. Știi bine că în toată domnia mea  
am încercat să fac o alianță puternică  
împotriva cîmpărilor. Dar mi-am



dat seama că, de fapt, împotriva cetro-  
pitorilor își dau mîna alți cetropitori.  
Cavalerii cruciați uită, pe drum, că  
trebuie să ajungă să lupte cu turcii și  
jefuiesc pe unde apucă. Venețienii ies  
înapoate lui Soliman cu daruri, uitînd  
pe corăbiile lor, încărcate cu mărfuri  
scumpe, că turcii au alt Dumnezeu.  
Sigismund al Ungariei are alte treburi  
decît să ne dea nouă ajutor: vrea să  
urce pe tronul Germaniei și cutreieră  
peste tot, doar s-o ndura cineva să-l  
suie. De care prieteni îmi aminteați adie-  
neuri? (*Vine în fața lui Radu.*) La  
ce bun să ne uităm deasupra hotarelor,  
dincolo? Focurile de pe malul Dunării  
nu se sting niciodată, din pricina ne-  
curmatelor năvăliri ale turcilor. Dar  
liniștea țării nu-i legată numai de lini-  
ștea de la hotare, ci și de ceea ce se  
întîmplă mult mai departe de hotarele  
noastre. (*Vine în fața lui Ioan.*) E ne-  
săbuit gîndul omului care visează pace?  
Dar eu visez pace pentru țară de cînd  
m-am suit pe tron. Spui că mi-e bra-  
țul obosit și bătrîn? Aș da brațul drept  
dacă aș ști că nu va mai fi nevoie să  
scot niciodată sabia din teacă. E mult  
mai ușor să cîștigi zece victorii pe  
cîmpul de luptă, decît să faci o pace  
fără vărsare de sînge. Și pentru cine  
vrei să murim mereu, mereu, mereu?  
Pentru Sanctitatea-Sa Papa, care ne tri-  
mite scrisori de laudă? Pentru regele  
Ungariei, ca să facă în liniște turnire  
și serbări la Buda? Cînd a fost nevoie,  
am luptat ca să ne apărăm. Ne putem  
apăra și altfel însă. Vrei să-i tai capul  
lui Musa Celebi? Dar Musa Celebi e  
oaspetele meu, pentru că eu l-am che-  
mat. (*Mîșcare printre ceilalți.*) Și cine  
se va atinge de oaspetele meu să-și  
caute dimineața capul în Dunăre. (*Se  
întoarce spre tron și se oprește în fața  
lui Sofronie, calm.*) Respectul domnu-  
lui țării pentru sfinția-ta e fără mar-  
gini. Dar trebile țării lasă-le în seama  
mea. E atîta nevoie de rugăciuni la  
Cozia, părinte. (*Se urcă pe tron. Un  
fecior de curte intră și-i șoptește ceva  
lui Sin.*)

SIN: Măria-Ta, pater Francisc dorește să  
vorbească Măriei-Tale.

MIRCEA: A venit la timp, spătare.  
Aveam și eu să-i spun ceva. Să intre.  
(*Intră Francisc.*) Bine-ai venit, pater.

FRANCISC (*înclinîndu-se ușor*): Mulțu-  
mesc Măriei-Tale.

MIRCEA: Fără îndoială, sfinția-ta are  
un lucru însemnat a ne spune. Altfel,  
nu te-ai fi grăbit atîta să vii la curte.

FRANCISC: Măria-Ta, tot orașul vor-  
bește despre un fapt căruia mintea mea

nu poate să-i dea crezare. Unul din  
fiii lui Baiazid va veni în Țara Româ-  
nească.

MIRCEA: A și venit, pater. Îl aștept  
mîine dimineață aici, la curte.

FRANCISC: O, dar e împotriva lui  
Dumnezeu.

MIRCEA: Mînăstirile noastre au destui  
călugări ca să se roage pentru iertarea  
păcatelor mele.

FRANCISC: Măria-Ta nesocotește ali-  
anța cu Ungaria, pe care a făcut-o cînd  
s-a întîlnit cu regele Sigismund, acum  
trei ani, la Severin? Venețienii au pro-  
mis flota lor, iar Sanctitatea-Sa Papa  
Grigorie al XII-lea ne-a asigurat de  
o nouă cruciadă, după cum bine știe  
Măria-Ta.

MIRCEA: Pater, cît timp ar trebui să  
aștept ajutorul făgăduit?

FRANCISC: Noua cruciadă va porni la  
momentul potrivit.

MIRCEA: Pentru Țara Românească mo-  
mentul potrivit a trecut de mult.

FRANCISC: Aici nu-i vorba de Țara  
Românească, ci de creștinătate! (*Ru-  
moare.*) Prin lupta noastră comună, tre-  
buie să-l apărăm pe Dumnezeu.

SOFRONIE: Dumnezeu n-are nevoie de  
ajutorul nostru, ci noi, păcătoșii, de  
ajutorul lui.

FRANCISC: O pace cu necredincioșii în-  
seamnă slăbiciune.

MIRCEA: La Nicopole cruciații trimiși  
de Sanctitatea-Sa Papa nu m-au lăsat  
să mă bat cu turcii, iar acum sfinția-ta  
ești gata să mă oprești de a încheia  
pace cu ei, tot în numele Sanctității-  
Sale.

FRANCISC: Dar conștiința Măriei-Tale?

MIRCEA: Țara are conștiința ei, mai  
presus de conștiința mea, pater.

FRANCISC: Ilustrul rege Sigismund al  
Ungariei se va mînia foarte pe Măria-  
Ta dacă încheie pace cu turcii.

MIRCEA: Știu, pater. Cred însă că nu-l  
va ține mult mînia, căci are atîtea tre-  
buri cu nobilii din Ungaria, care fac  
tot timpul răscoale, încît nu mai are  
vreme să se ocupe și de noi. Și, după  
cîte știu, ilustrul rege Sigismund e pe  
pragul de a fi ales și rege al Germa-  
niei. Doamne, cite va avea pe cap!

FRANCISC: Te asigur, Măria-Ta, că va  
avea timp și pentru Țara Românească.

MIRCEA: S-ar putea să renunțe, pater.  
(*Către Roman.*) Căpitane Roman, ci-  
tește tratatul pe care-l ai în mînă.  
(*Către Francisc.*) Căpitanul Roman toc-  
mai s-a întors din Polonia.

FRANCISC (*pălînd*): Din Polonia?

ROMAN (*desfăcînd un sul și citînd*):  
„Vladislav, prin grația lui Dumnezeu



Regele Poloniei și Litvaniei, întărim vechiul tratat de alianță cu magnificul Domn Mircea, Voievodul Țării Românești și prietenul nostru sincer, încît să-i dăm ajutor cu armata noastră dacă va fi atacat de o altă țară, iar el să ne ajute tot cu armata cînd vom fi noi în primejdie."

FRANCISC : Măria-Ta își caută prieteni împotriva unui prieten ?

MIRCEA : Mă tem mai mult de slăbiciunile prietenilor mei decît de tăria dușmanilor mei.

FRANCISC : Mărinimia ilustrului rege Sigismund îl va opri totdeauna să fie dușmanul Măriei-Tale.

MIRCEA : Iar eu n-am făcut altceva decît să întăresc această prietenie a ilustrului rege Sigismund printr-un tratat de alianță cu Vladislav al Poloniei. Tratatele acestea, pater, îi ajută pe regi să se iubească mai mult, atunci cînd se iubesc mai puțin

FRANCISC : Sînt fericit, Măria-Ta, că nu sînt decît un slujitor al lui Dumnezeu, pentru că slujitorii cerului nu se amestecă în treburile lumești și n-au nevoie de tratate pentru a iubi pe toți oamenii.

MIRCEA : Pater Francisc, acum două zile, un călugăr al sfinției-tale, plecînd de la Argeș spre Ungaria, a căzut de pe un pod de lemn și și-a scrîntit un picior. Nu e-nvățat să treacă peste podurile noastre de lemn. Din mantie i-a căzut un sul cu ceva scris, pe care l-au găsit în apă niște soldați ai mei, care tocmai treceau întîmplător pe acolo. (*Către Sin.*) Spătare ! (*Sin scoate un sul din haină și-l dă lui Mircea.*)

FRANCISC (*cu glasul pierit*) : Măria-Ta... a citit... ce scrie acolo ?

MIRCEA : M-am gîndit că ai să citești sfinția-ta în fața noastră, ca să aflăm și noi.

FRANCISC : Dar eu nu știu... despre ce scrisoare e vorba.

MIRCEA (*dîndu-i sulul*) : Ia-l, pater, și căzînește-te să afli cine l-a scris și, mai ales, ce stă scris acolo. Dacă nu dai de capăt, las-o baltă.

FRANCISC (*ia sulul și-l desface, dar rămine uimit și cuprins de bucurie*) : Măria-Ta, dar nu e nimic scris aici.

MIRCEA : Nu ?! Atunci înseamnă că aparîului în care a căzut a șters ce era scris și acum nu se mai cunoaște. Apa îi spală pe oameni de păcate.

FRANCISC (*răsufîind ușurat*) : Amen !

MIRCEA : Și să mai știi că n-am uitat de promisiunea de acum o lună. Satul Comănești să fie al episcopiei catolice, cu toate veniturile lui.

FRANCISC : Dumnezeu să te binecuvînteze, Măria-Ta.

MIRCEA : Chiar de azi, pater, te duci și-l iei în primire.

FRANCISC : De ce atîta grabă ?

MIRCEA : Cînd pleci de la curte, te vor însoți doi oameni din garda mea și vor sta alături de sfinția-ta în satul Comănești două zile încheiate... ca să te poți descurca mai ușor.

FRANCISC : Măria-Ta, eu zic să...

MIRCEA (*intrerupîndu-l*) : Să ne vedem cu bine, pater, după două zile. Voia mea este două zile încheiate. (*Francisc iese, Mircea către Sin.*) Spătare, spune-ne ce scrie în sulul acela trimis de pater Francisc regelui Sigismund.

SIN : Că blestemații de români sînt trădători și că Măria-Ta să fii alungat din scaun.

MIRCEA : Din păcate, nu scria numele celui care să-mi ia locul. Dar, vreme de două zile, pater Francisc nu va mai putea trimite nici o scrisoare. Și acum, căpitani dumneavoastră, pregătiți-vă pentru miine dimineată cu hainele cele mai frumoase pe care le-ați cumpărat de la negustorii venețieni. Să-l primim pe Musa Celebi ca pe un prieten.

(*Toți ies din scenă, afară de Mircea și Mihail.*)

MIHAIL : Tată, căpitanii tăi te iubesc mai puțin ca altădată ?

MIRCEA : Nu, Mihail. Mă iubesc tot atît de mult, dar mă înțeleg mai puțin pentru că nu gîndesc mai departe de mine. Sabie pe care sînt gata s-o scoată din teacă în orice prilej. Dar ei uită că teaca a fost făcută pentru ca să putem purta sabia la cîngătoare, fără să ne tăiem noi înșine în ascuțișul ei. Miine cînd va sosi Musa Celebi, îi ieși înainte la porțile Cetății Argeșului.

(*Lumina se micșorează. Mircea și Mihail dispar, în timp ce un reflector se aprinde pe practicabilul din stînga, pe care a apărut o nicovală.*)

FIERARUL (*întră urmat de Vilcu*) : Uite-așa se-ntîlnesc oamenii.

VILCU : Așa.

FIERARUL : Să fi trecut o lună de cînd domnia-ta a trecut pe-aici. (*Bate o potcovă pe nicovală.*) Și tot alaiul ăla mare, care s-a oprit pe drum, e al sultanului prieten cu Măria-Sa ?

VILCU : Întocmai.

FIERARUL : Uite c-am trăit s-o văd și pe-asta ! Și are o căciulă ca un pepene copt. (*Fluerind admirativ.*) Un sultan oaspete la noi în țară ! Și domnia-ta îi ții de urît și-i arăți drumul să nu se

rătăcescă. Data trecută ziceai că ești negustor. Am văzut eu multe, dar negustori de sultani n-am pomenit până azi. Îi cumperi, îi vinzi... mă rog, vama pentru el ai plătit? (*Ride.*)

VÎLCU : Grăbește-te, că ne-așteaptă vodă la Argeș.

FIERARUL : Doar nu te-ai necăjit pe mine, că mie așa mi-e vorba : cade ca ciocanul pe nicovală și face zgomot. Va să zică, lui vodă i-a trecut prin cap că-i mai bine un turc prieten, decât un turc dușman. E bine cum gîndește vodă. Că, la drept vorbind, un prieten, oricît de turc ar fi, e pe sfert român și ți-e frate pe jumătate. Cum ziceai domnia-ta că-l cheamă?

VÎLCU : Musa.

FIERARUL : Apăi, dacă vodă-l vrea pe Musa, musai !

(*Reflectorul se stinge și cei doi ies. Apoi lumină. Pe practicabilul din stînga a apărut un scaun domnesc, asemănător cu cel din dreapta. Eventual, două-trei elemente de decor în plus, care să sugereze fastul. Din părți intră, îmbrăcați în haine strălucitoare : Sin, Roman, Radu, Sofronie, Ioan, Mara, Arina, Vișa și, dacă e posibil, încă vreo cîteva personaje de figurație pentru curtea domnească. Mara se așază pe scaunul din dreapta, avînd alături pe Arina și pe Vișa. Ceilalți se așază în stînga și dreapta tronului. Lumină puternică.*)

SIN : Măria-Sa Vodă !

(*Apare Mircea. Soldații apar și ei în același timp. Mircea se așază pe tron. Toți sînt în așteptare. Apoi, tobe, trimbițe. Toți își întorc privirile spre stînga, de unde apare Musa cu Mihail, urmași de Vilcu și de cîțiva oșteni turci.*)

MUSA (*se oprește la cîteva pași de Mircea, care s-a ridicat în picioare*) : Măria-Ta, ia-ți coroana de pe cap. (*Mîșcare printre ceilalți*). La noi e un obicei : oaspetele poate să ceară un lucru gazdei, cînd intră prima dată în casă. Dorința mea e să-ți iei coroana de pe cap. (*Mîșcare mare printre ceilalți. Mircea, liniștit, își ia coroana și i-o dă lui Mihail, așteptînd. În clipa următoare, Musa se repede spre Mircea și îi cade în genunchi îmbrățișîndu-i picioarele. Sincer, cu patos.*) Alah să dea fericire acestui om care mi-a scăpat viața. Alah să binecuvînteze pe femeia ta și pe copiii tăi. Îți datorez viața, și de azi înainte primește-mă printre prietenii tăi. Jur să-ți fiu alături cîte zile voi avea de trăit. (*Mircea îl ridică și-l*

*îmbrățișează. Apoi își pune coroana pe cap.*)

MIRCEA : Fii binevenit în țara mea și în casa mea !

(*Vilcu îl conduce pe Musa pînă la scaunul din stînga, pe care se așază, după ce în prealabil s-a așezat Mircea. Mihail vine lingă el. Apoi, Sin, ia de lingă tron o pernă roșie pe care e așezat un pînten de aur și se duce în fața lui Musa, oferindu-i-l.*)

MUSA : Un pînten de aur !

SIN : Darul Măriei-Sale pentru Lumină-ția-Ta.

MUSA (*ia pîntenul în mînă*) : Un pînten de aur !

MIRCEA : De cincisprezece ani îl păstrez. L-am găsit pe cîmpul de la Rovine.

MUSA (*cu emoție*) : Numai Baiazid, tatăl meu, purta pînteni de aur.

MIRCEA : Tatăl Luminăției-Tale a fost un om curajos, din moment ce-a încercat să se lupte cu noi. Și Baiazid știa să se bată. Din păcate, nefiind de prin partea locului, n-a știut că Dunărea e mai lată cînd o treci de la noi dincolo și că Marea cea Mare e tot pămînt românesc. Ceea ce a pierdut tatăl Luminăției-Tale eu îi dau înăpoi. Primește acest pînten de aur împreună cu tronul pe care te voi ajuta să-l iei.

MUSA : Totdeauna am fost convins că eu duc în spate întreg viitorul imperiului Semilunei.

MIRCEA : Eu port cu mine tot trecutul Tării Românești.

MUSA : Și vei vedea, Măria-Ta, că știu să lupt pentru cucerirea unui tron.

MIRCEA : Voi încercați să vă faceți un rost în lume de-acum încolo, și asta e treaba voastră. Noi ne apărăm roștul pe care l-au făcut de mult strămoșii noștri. Și dacă ții cu tot dinadinsul să-mi fii prieten, dorește-mi să rămîn independent.

MUSA : Musa Celebi este și va rămîne prietenul lui Mircea Voievod, care și-a trimis copilul să-l întîmpine ca semn de mare cinste.

MIRCEA : Și voia mea este să fii și prietenul prietenilor mei. Voievodul Serbiei, Ștefan Lazarovici, este prietenul domniei-mele.

MUSA : Voievodul Serbiei nu va avea nici un necaz din partea oștirilor mele. Va fi liber să-și conducă țara după voia lui.

MIRCEA : Și voia domniei-mele este să nu mai fie garnizoane turcești pe malul celălalt al Dunării.

MUSA : Voia Măriei-Tale va fi dorința mea. Tot ce-mi vei cere îți voi îndeplini, și tot ce-ți trebuie vei avea.

MIRCEA : Liniștea acestui pământ ne trebuie. Să putem culege ce am însemnat, să putem măcina ce am cules și să mâncăm în tihnă ce am măcinat.

MUSA : Jur ca, după ce voi fi sultan, să trăiesc în pace cu Țara Românească și cu voievodul ei, salvatorul, și prietenul, și tatăl meu ! (*Rumoare mare.*) Măria-Ta mi-ai promis mîna fiicei Măriei-Tale, ca să fim legați de acum încolo cu strănicioie unul de altul.

MIRCEA : Fata mea îți va fi soție.

MARA (*acoperindu-și fața cu mîinile și scofînd un răcnet înăbușit, de fiară rănită*) : A !

ARINA (*cade la picioarele Marelui, sfîșietor*) : Mamă !

VIȘA (*șoptit, cu durere*) : Domnița mea frumoasă !

SOFRONIE (*încet*) : Măria-Ta, niciodată nu voi da binecuvîntare acestei nunți.

MIRCEA : Am să le-o dau eu, părinte.

RADU (*încet*) : Gîndește-te, Măria-Ta, la fericirea domniței tale.

MIRCEA : Nu e clipă în care să nu mă gîndesc la fericirea poporului întreg.

IOAN (*încet*) : Măria-Ta, ai întrecut orice măsură.

MIRCEA : Libertatea e singura măsură cu care se cîntărește viitorul unei țări.

MUSA : Măria-Ta, îi voi pune domniței toată împărăția Semilunei la picioare, o voi acoperi cu diamante și cu aur și voi face din poporul meu sclavul ei prea supus.

MIRCEA : Și bucuria Luminăției-Tale va fi de-a pururi bucuria mea.

MUSA (*ridicîndu-se cu plecătura*) : Politetea Măriei-Tale mă pune în incurcătură.

MIRCEA (*același gest*) : Politetea Luminăției-Tale mă scoate din incurcătură. Și acum, să sune trîmbițele ! Și să ne veselim pentru cîntecul măritului nostru oaspete, sultanul Musa Celebi.

(*Trîmbițe, Uilcu vine lîngă Musa și îl însoțește spre stînga, ieșind împreună. În urma lor ies : Ioan, Radu, Sin, Roman și celelalte personaje de figurație. Vișa iese prin dreapta, pe scări. Mircea rămîne în picioare în fața tronului. Mara și Arina rămîn nemișcate, iar Mihail se duce spre scaunul din stînga, pe care se așază tulburat. Sofronie se apropie de Mircea. Lumina s-a micșorat, dînd impresia de seară.*)

SOFRONIE : Domnița Arina nu este numai fiica Măriei-Tale. Ea aparține și țării. Poate mai mult aparține țării de-

cît Măriei-Tale. Geea ce vrei să faci e împotriva rînduiclii lăsate de Dumnezeu.

MIRCEA : Țara are rînduicliile ei, părinte, și cînd nu mai sînt bune, venim și facem altele.

SOFRONIE : Vrei să dai o creștină unui păgîn ! E ca și cum ai arunca-o într-o arenă plină cu lei flămînzi, așa cum erau aruncați primii creștini de către împărații romani.

MIRCEA : Din gemetele celor care au pătimit sfîșiați de fiare s-au născut cîntecele noastre bisericești. Și moartea lor a dat viață credinței celei noi.

SOFRONIE : Îngăduie, Măria-Ta, să mă întorc la Cozia, și acolo, departe de furtuna lumii, să mă rog pentru iertarea păcatelor. (*lese.*)

MARA (*către Mircea*) : Cîine ! (*Mircea tace. Apoi Mara se ridică de pe scaun și vine în fața lui strigînd.*) Cîine !... Ne-am legat în fața lui Dumnezeu ca bărbat și femeie, dar nimeni n-a ajuns să te urască așa cum te urăsc eu. Mi-ai luat feciorul de lîngă mine ca să-l faci domn, îndepărtîndu-l de mîngîierile mele. Mi-ai smuls fata ca s-o trimiți pe pămînt străin, de unde nu se va mai întoarce niciodată. Iar tu, tu ai rămas totdeauna departe de inima mea.

MIRCEA : Trebuie să păstrez neștirbită moștenirea acestui pămînt românesc și mă tem mai mult de blestemele strămoșilor mei decît de ura celor care nu înțeleg că nu pot face altfel.

MARA : Voi rămîne singură de azi înainte, și nemaiavînd copiii mei ca să-i mîngîi, voi putea să te urăsc pe tine mai mult. De-acum încolo, fiecare vorbă de-a mea va fi un blestem și fiecare tăcere o prevestire rea.

MIRCEA : Doamnă, ar fi păcat să înțelegi, pentru că ți s-ar face milă de mine și nu suport mila nimănui. Dacă nu poți să mă iubești, urăște-mă. În fața urii tale mă simt mai puternic decît m-aș simți în fața milei tale. Urăște-mă, doamnă, așa cum m-ai putea iubi, dacă... dacă... (*Se oprește cu privirea departe de tot, dar Mara a plecat încă de la începutul ultimei fraze.*)

MIHAIL (*fără să-l privească*) : Tată !

MIRCEA : Știu dinainte ce ai să-mi spui !

MIHAIL : Mi-e frică să-mi ridic ochii spre coroana ta, pe care vrei s-o împarti cu mine, și mi-e teamă că nu voi înțelege niciodată ce se ascunde în cealaltă jumătate care îți va rămîne ție, tată.

MIRCEA : Vei înțelege cînd ai să-i vezi.

MIHAIL : Pe cine ?

MIRCEA : Pe acei pe care eu i-am văzut

înaintea ta. Acesta-i semnul că ești cu adevărat alesul țării. Noapte bună, Mihail.

MIHAIL (*vrînd să mai spună ceva*): Tată...

MIRCEA (*întrerupîndu-l*): Noapte bună, Mihail.

(*Mihail lasă capul în jos și iese prin stînga. Mircea se apropie de Arina, care a rămas tot timpul nemișcată, așezată jos lângă scaunul pe care stătuse Mara, întinde mîinile, o ridică și o așază pe scaun.*)

ARINA (*cu o liniște ce ascunde un clo-cot imens*): Trebuie să plec... cu el?

MIRCEA (*dă afirmativ din cap*): ARINA: Nu s-ar putea pînă la toamnă... măcar pînă la toamnă... să...?

MIRCEA (*dă negativ din cap*): ARINA: Și... cînd?

MIRCEA: Curînd. Foarte curînd. domnița mea dragă.

ARINA: De ce... tată?

MIRCEA: De ani întregi nu se mai poate uita. Și de ani întregi, singurul meu vis e să fie liniște pe pămîntul românesc. Vreau să aduc țării ceea ce n-a avut de mult, ceva după care tînjește, ca însetatul după apă, ca flămîndul după pîine, ca orbul după lumină: pacea. M-am luptat cu turcii, dar acolo, în iureșul luptei, am visat pace. Acum e pentru prima dată cînd o întrezăresc cu adevărat. O, dacă aș izbuti să aduc țării această pace, care să se reverse peste tot, de la munți pînă la Marea cea Mare, ca o ploaie binecuvîntată și aducătoare de belșug, dacă aș izbuti, Arina... (*Dar se oprește brusc: o lacrimă a căzut din ochii Arinei pe mîna lui. Mircea privește lacrima de pe mîna, apoi își ridică ochii spre Arina, încet.*) Arina...

ARINA (*ridicîndu-se*): A-nceput să picure, Măria Ta. (*Pleacă cu pași rari, urcă pe treptele foisorului și se oprește pe una din ele; apoi spre Mircea.*) Dacă va trece o singură zi — dar nu va trece —, și dacă se va sfîrși o sin-

gură noapte — dar nu se va sfîrși — fără să mă gîndesc la tine, o! tată, atunci nu voi mai merita să mă strigi domnița ta dragă.

(*Apoi dispăre în foisor. În același timp, din dreapta a apărut Vișa. S-a făcut aproape întuneric. Vișa și Mircea se zăresc mai mult prin siluetele lor.*)

VIȘA: Măria-Ta...

MIRCEA (*încet, ca pentru el*): Cît mai e pînă în zori, Vișa?

VIȘA: Nu știu, Măria-Ta.

MIRCEA: Cine poate să-mi spună, la ceasul acesta, cît mai e pînă în zori?! Și de ce trebuie să trecem printr-o noapte ca să apucăm o zi?

VIȘA: Măria-Ta, îngăduie-mi să plec împreună cu domnița Arina.

MIRCEA: Să pleci?!

VIȘA: O voi însoți oriunde o va purta norocul sau nenorocul.

MIRCEA: Tu, Vișa?

VIȘA: Domnița are nevoie de mine. Ar muri... singură... pe-acolo...

MIRCEA: Dar eu? Tu știi... bine... că eu... că noi...

VIȘA: Știu.

MIRCEA: Și totuși... vrei să pleci?

VIȘA: Pe fiul meu... al meu și al Măriei-Tale, știi unde să-l cauți, dacă nu mă mai întorc. Să ai grijă de el. Cine știe, într-o zi... Și pentru că, poate, nu vom mai fi singuri... îți spun: rămîi cu bine, Măria-Ta.

(*Mircea rămîne tăcut. Vișa iese. În mîinile soldaților se aprind torțe.*)

MIRCEA (*se apropie de cele două scaune din fund și îngînenche în fața lor*): V-aud pașii... Se clatină pămîntul... Și acolo, departe, văd sclipind piepturile voastre îmbrăcate în zale. Apropiați-vă! Veniți și vă așezați pe tronul în care mi-ați apărut în prima zi a domniei mele. Voi, începători de țară! Veniți! Domnul țării vă cheamă în noaptea aceasta la sfat.

CORTINA

## ACTUL AL TREILEA

Paraclisul de la Cozia

MIRCEA (*stă pe scaunul de pe practicabilul din dreapta, cuprins de gînduri*): Acum trei ani, îl așteptam pe viitorul sultan Musa Celebi să vie în Țara Românească. Acum, ca și atunci, aștept.

Aștept să aflu ceea ce n-aș vrea să fie adevărat. (*Întră Călugărul tinăr.*)

CĂLUGĂRUL: Măria-Ta, iertare, pater Francisc roagă pe Măria-Ta să-l primească.



MIRCEA : Pater Francisc ?! Doar e plecat de un an din țară.

CĂLUGĂRUL : S-a întors !

MIRCEA : Să vie !

CĂLUGĂRUL : Prea bine. (*Iese și imediat intră Francisc.*)

FRANCISC : Bine te-am găsit, Măria-Ta.

MIRCEA : Bun venit, pater Francisc. Nu mai știam nimic despre sfinția-ta de un an de zile.

FRANCISC : Am colindat prin multe țări, Măria-Ta, și am ajuns pînă la Sanctitatea-Sa Papa, care mi-a îngăduit să-i sărut mantia. Acum mă întorc în țara Măriei-Tale să păstoresc mai departe pe credincioșii bisericii noastre catolice de la Argeș. Vin de la Sibiu și, aflînd că Măria-Ta ești aici la Cozia, m-am oprit din drum să-ți urez sănătate și viață lungă. (*Apoi.*) Sanctitatea-Sa Papa pregătește o nouă cruciadă.

MIRCEA : Care de ani întregi nu se mai unnește, pater. Cruciadele astea au ajuns un fel de vorbă goală, cu care cavalerii de la Soare-apune vor cu orice preț să-i sperie pe turci.

FRANCISC : Sanctitatea-Sa m-a întrebat ce gînd are Măria-Ta.

MIRCEA : Ce i-ai răspuns, pater ?

FRANCISC : Că Măria-Ta ești prieten cu sultanul păgînilor, cu Musa Celebi. Și Sanctitatea-Sa s-a mirat foarte mult că un creștin poate fi în prietenie cu un necredincios.

MIRCEA : Eu sînt prieten cu toți acei care nu se-ating de hotarele țării.

FRANCISC : Dar Musa Celebi e un dușman al lui Dumnezeu.

MIRCEA : Dumnezeu e foarte liniștit între hotarele Țării Românești.

FRANCISC : Dincolo de hotare, păgînii se-nchină lui Alah.

MIRCEA : Rugăciunile lor nu ajung pînă la noi.

FRANCISC : Fiecare rugăciune de-a lor este o insultă pentru biserica creștină.

MIRCEA : Ar însemna că toate popoarele se insultă unele pe altele atunci cînd se roagă, pater.

FRANCISC : Sanctitatea-Sa Papa m-a rugat să amintesc Măriei-Tale că românii se trag de la Roma cea veșnică. Încă de acum două sute de ani, Papa Inocențiu al III-lea a arătat lumii acest adevăr. Și toți călătorii din Apus, veniți pe meleagurile țării Măriei-Tale, au văzut că vorbiți aceeași limbă cu

noi. Toscanul Bracciolini a scris chiar o carte despre descendența romană a poporului român. Așa că, Măria-Ta, alianța cu Musa Celebi necredinciosul nu e pe placul bisericii noastre.

MIRCEA : Dar Dunărea s-a liniștit și curge de trei ani de zile fără nici o picătură de sînge care să-i înroșească apele. Și asta trage în cumpănă mai mult decît toate rugăciunile turcilor la un loc.

FRANCISC : Interesele creștinătății au trecut de mult apele Dunării și ale mărilor.

MIRCEA : Interesele țării mele se opresc însă la Dunăre și la Marea cea Mare.

FRANCISC : S-ar putea crede, Măria-Ta, că vorbele astea sînt vorbele unui necredincios. Dar, nu ! Eu, care cunosc bine pe Măria-Ta, nu cred altceva decît că Măria-Ta e în primejdie de rătăcire.

MIRCEA : S-ar putea crede că și vorbele sfinției-tale sînt vorbe de amenințare. Dar, eu care te cunosc bine, nu cred altceva decît că sfinția-ta e în primejdie de a cădea jos de oboseală după atîta drum. Ești frînt, pater, și te sfătuiesc să te culci.

FRANCISC : Măria-Ta, speram să ne înțelegem, din moment ce vorbim aceeași limbă.

MIRCEA : Din păcate, nu gîndim la fel, pater. Oamenii n-au nevoie de aceeași limbă ca să se înțeleagă, ci de, aceleași speranțe.

FRANCISC : Rog pe Măria-Ta să fie convins de cîntea pe care i-o dau. Iar dacă vreodată Măria-Ta va fi în grea cumpănă cu sufletul, biserica catolică e gata să-i dea Măriei-Tale puțința iertării de păcate. Isus a șters prin jertfa lui ofensa pe care Adam i-a adus-o lui Dumnezeu, dar jertfa lui Isus a fost mult mai mare decît păcatul lui Adam, și, prin aceasta, Dumnezeu-tatăl ne-a rămas dator. Biserica catolică a adunat în ea toată această datorie și o împarte oamenilor pentru iertarea păcatelor. Amen ! (*Inclinîndu-se pentru plecare.*) Măria-Ta !

MIRCEA : Somn ușor, pater.

(*Francisc iese. Intră Călugărul tînăr și aprinde sfeșnicul de pe practicabilul din dreapta.*)

CĂLUGĂRUL (*după ce a aprins lumină-rile*) : Măria-Ta își mai amintește de



**CĂLUGĂRUL :** Rog pe Măria-Ta să-mi dea  
voie să zugrăvesc pe peretele bisericii  
chipul Măriei-Tale. Am învățat bine  
meșteșugul zugrăvelii pe perete de când  
trăiesc aici, la Cozia. (Actul III)



**SOFRONIE :** Și-ai izbindit, Măria-Ta. De  
trei ani, e liniște la hotarele țării, liniște  
pe prisma caselor, liniște pe drumurile ne-  
gustorilor, așa cum n-a avut niciodată  
țara... (Actul III)



icoana pe care am zugrăvit-o cu trei ani în urmă ?

MIRCEA : Eu-o aduc aminte.

CĂLUGĂRUL : Rog pe Măria-Ta să-mi dea voie să zugrăvesc pe peretele bisericii chipul Măriei-Tale. Am învățat bine meșteșugul zugrăvelii pe perete de când trăiesc aici, la Cozia.

MIRCEA : Fie !

CĂLUGĂRUL : Să trăiești, Măria-Ta.

Vreau să rămână acolo, pe peretele bisericii, ochii Măriei-Tale.

MIRCEA : Ochii ?

CĂLUGĂRUL : Ochii ni i-a dat Dumnezeu ca să vedem cu ei și ca să fim văzuți prin ei pînă în adîncul de nepătruns al sufletului nostru.

MIRCEA : Și... sfîntia-ta vede pînă în adîncul sufletului meu ?

CĂLUGĂRUL : Măria-Ta a spus adevărul.

MIRCEA : Și ce vezi ?

CĂLUGĂRUL : O tristețe fără margini, Măria-Ta ! Și o îngrijorare fără margini, Măria-Ta ! Și o speranță fără margini, Măria-Ta ! Și vreau să le adun pe toate la un loc și să le pun în ochii Măriei-Tale. Acolo, pe peretele bisericii, în dreapta, pentru oameni, ca să-și aducă aminte în vecii vecilor, amin !

*(Călugărul iese urmărit un timp de privirile lui Mircea.)*

MIRCEA : Tu curgi, Oltule, sau eu ? De ani întregi vin și mă uit la apele tale, de-aici din paradis. Mă uit la ele și le ascult. Izvorăști pe pămînt românesc, curgi între maluri românești și te verși în apă românească. Tu curgi, Oltule, sau eu ? Uneori mi se pare că apa ta a împietrit aici sub zidurile Coziei și că numai eu alunec la vale, cu anii mei cu tot, izbindu-mă de stîncile care-mi stau împotrivă de-a lungul vadului vieții mele. Am îmbătrînit, știu. Dar n-am obosit. Ca și tine, merg înainte, tot înainte. Mereu. Ca apele tale clocotitoare și adînci. Ne asemănăm noi amîndoi, pentru că sîntem români.

*(Intră Sofronie.)*

SOFRONIE : Dumnezeu să te binecuvînteze, Măria-Ta.

MIRCEA : Au sosit vești ?

SOFRONIE : Nu. Dar eu am venit pentru altceva.

MIRCEA : Te-ascult, părinte.

SOFRONIE : Măria-Ta, de cîte ori vii aici la ctitoria Măriei-Tale, parcă toată țara intră pe poarta mînăstirii. Aduci aici la Cozia cu Măria-Ta toate gîndurile pămîntului. Te-am văzut bucuros, te-am văzut întristat, te-am văzut plin de îndoieli sau plin de speranțe. În acești trei ani, de cînd nu mai avem război cu turcii, nu te-am mai văzut niciodată, Măria-Ta, întristat. De la un timp însă, gîndurile au început să te învrăjbească din nou. Cu Ungaria e pace. Alexandru al Moldovei e prietenul nostru, că doar Măria Ta l-a pus domn. Iar urgia Semilunei n-a mai pustiit țara de trei ani, sultanul Musa Celebi, prietenul și ginerele Măriei-Tale, ascultîndu-ți sfaturile și poruncile. Ai adus, Măria-Ta, pace în colțul acesta al lumii, pînă mai ieri frămîntat și batjocorit de însetații de sînge. Ce gînduri rele te tulbură acum, Măria-Ta ? Țara e bogată, căci negustorii de toate limbile vin aici cu mărfurile lor și le cumpără pe ale noastre. Oamenii dorm liniștiți, fiindcă nu-i amenință nici o primejdie. Grînele se coc în voie pe cîmp, căci nici o oaste dușmană nu le mai calcă în picioare ; Măria Ta, ai învrednicit această țară binecuvîntată cu darul cel mai de preț : liniștea. Dar sufletul Măriei-Tale dă semne de neliniște, și lucrul acesta îmi întristează inima.

MIRCEA : Oh, părinte, dacă ai ști ce greu se plătește o pace. Eu am vrut să n-o plătesc cu sînge vărsat.

SOFRONIE : Și-ai izbîndit, Măria-Ta. De trei ani, e liniște la hotarele țării, liniște pe prisma caselor, liniște pe drumurile negustorilor, așa cum n-a avut niciodată țara. Și bălțile s-au umplut cu pește. Și hambarele gem de atîtea grîne. Și ai bătut bani mici de aramă pentru ca postavurile venețiene și mironiile de peste mare să umble mai ușor.

MIRCEA : Și încă mai avem ce învăța de la negustorii din Liov și din Veneția.

SOFRONIE : Un singur lucru nu trebuie să învățăm de la ei, Măria-Ta : ei sînt gata să-l vîndă și pe Dumnezeu...

MIRCEA : Ba, să învățăm și asta, sfîntia-ta... dar... să n-o facem niciodată.

SOFRONIE : Pentru acești ani de pace, să te binecuvînteze cerul.

MIRCEA (*cu gîndul departe*): Cîtă vreme va mai fi pace?

SOFRONIE: E din nou primejdie? (*Intră Roman în grabă.*)

ROMAN: Măria-Ta, bine te-am găsit!

MIRCEA: Bine-ai venit, căpitane. De cînd te aștept... Spune-mi: l-ai văzut?

ROMAN: Văzut, Măria-Ta.

MIRCEA: Și?

ROMAN: Nu-i bine ce se întîmple în împărăția Semilunei. Sultanul Musa Celebi îi dezbină pe creștini, ațîțindu-i pe unii asupra altora.

MIRCEA: Musa Celebi a avut ce-nvăța de la împărăția Bizanțului.

ROMAN: Pe Ștefan Lazarovici al Serbiei l-a atacat de două ori pînă acum.

MIRCEA: Sultanul nu mai ascultă de voința mea?

ROMAN: Nu, Măria-Ta nu mai ascultă, măcar că știe despre prietenia Măriei-Tale cu Serbia. L-a împins pe cneazul Gheorghe Brancovici să ridice armele împotriva lui Ștefan și i-a dat chiar ajutor. În Bulgaria a trecut prin foc și sabie pe creștinii din Vidin, care se răsculaseră împotriva fărădelegilor armatei sultanului. Și apoi, să știi, Măria-Ta, că Musa Celebi și-a făcut o armată numeroasă nu numai cu turcii lui, dar și cu fel de fel de oameni din toate părțile, pe care îi plătește cu simbrie bună.

MIRCEA: Mercenarii sînt tot o născocire a Bizanțului. Repede mai prinde sultanul din ceea ce e mai rău la creștini! După ce vor învăța tot, sultanii vor ajunge împărați la Bizanț.

ROMAN: Apoi, am umblat pînă am dat de el, tocmai aproape de Salonic. I-am spus că vin din partea Măriei-Tale ca să aflu despre zvonurile care trec Dunărea în țară la noi.

MIRCEA: Spune-mi întîi cum te-a primit, ca să aflu dinainte jumătate din ce ți-a spus.

ROMAN (*după o clipă de ezitare*): Apăi, Măria Ta...

MIRCEA: Am înțeles, căpitane.

ROMAN: Și mi-a spus așa: „Să știe voievodul Mircea că sultanul e alesul lui Alah, și că Alah a ales pe turci să cucerească pămîntul întreg.”

MIRCEA: A uitat că Alah n-a mișcat un deget cînd l-am făcut sultan.

ROMAN: Și a mai spus că, de acum încolo, să nu-i mai trimiți solii, că are

alte treburi, pe care trebuie să le facă degrabă. Apoi, am pornit înapoi spre Dunăre ca să vin să-ți spun acestea toate.

MIRCEA (*după o lungă tăcere, în care îl urmărește pe Roman, mai așteptînd să-i spună și altceva, încet*): Și... atît?

ROMAN (*care știe ce mai așteaptă Mircea de la el, lăsînd capul în jos, cu glasul stins*): Atît, Măria-Ta.

MIRCEA (*iar după o tăcere*): N-ai... văzut-o?

ROMAN: Nicăieri. Cînd l-am întrebat de sănătatea domniței Arina, mi-a răspuns că se simte foarte bine. Dar cînd l-am rugat să-mi dea voie s-o văd, a rîs și... nu mi-a mai răspuns.

(*Intră în grabă Sin.*)

SIN: Măria-Ta, vești de la căpitanul Vîlcu. Mohamed vine cu oaste mare din Asia îndreptîndu-se spre Adrianopol. O parte din Achingiul lui i-a repezit spre hotarul nostru. Căpitanul Vîlcu îți trimite știre că e bine întărit în cetate și așteaptă ordine de la Măria-Ta.

ROMAN: Și eu auzisem, în drumul meu, despre pregătiri de război ale lui Mohamed din Asia. Mohamed însuși va veni în fruntea unei oștiri, ca să-l înfrunte pe Musa Celebi.

MIRCEA: Și Mohamed e mai iute de picior decît chiar știrile care vin de la el. Spătare!

SIN: Măria-Ta! (*Soldații înconjoară scena.*)

MIRCEA: În două săptămîni să strîngi oastea. Trimiți știre banului Dragomir la Severin să se pregătească să vină cu oamenii lui la Argeș. Apoi pregățiți caii. Plecăm și noi înapoi la Argeș, căci în curînd se vor aprinde iar focuri la hotare.

SOFRONIE: Dumnezeu să ne aibă în paza lui. Amin.

(*Buciume. Lumina se stinge treptat, în timp ce Mircea iese urmat de ceilalți. Se face întuneric. Cînd se reaprinde lumina, sîntem la Argeș, în sala tronului, dar totul e învăluit în semiobscuritate, afară de practicabilul din dreapta, unde stă Francisc pe un scaun. În fața lui, în picioare, stă Ioan.*)

IOAN: Întocmai, pater, întocmai. Acum e momentul să trec la faptă. Ah, cre-

deam că nu voi apuca niciodată această zi. Va fi din nou război. Mohamed e mai puternic decât Musa Celebi și-l va alunga, apoi va veni spre Dunăre.

FRANCISC : Hm ! Până se va porni din nou o cruciadă mai e încă mult.

IOAN : Mohamed va dori un domn nou pe tronul țării.

FRANCISC : Unul care să i se supună fără condiții.

IOAN : Iar eu nu voi pune nici o condiție, pater.

FRANCISC : Nu-i de ajuns, căpitane. Trebuie ca omul care îl va primi aici pe Mohamed să-i dea dovada sincerității lui. Turcii au mai multă încredere în supunerea împăraților din Bizanț decât în voievozii români.

IOAN : Îi voi da lui Mohamed dovada sincerității mele. Îl voi uide pe...

FRANCISC : Pe Musa Celebi ? E greu. Trebuie mai întâi să pui mâna pe el.

IOAN : Nu de Musa vorbesc eu, pater. Plăcerea de a-l omorî pe Musa i-o las lui Mohamed. Eu îl voi uide pe... Mircea.

FRANCISC (*prefăcându-se neîncrezător*) : Nu cred că vei izbuti.

IOAN : Nu sînt singurul care-i dorește moartea.

FRANCISC : Nu ? ! Cineva de la curte ?

IOAN : Doamna Mara.

FRANCISC : Doamna Mara ! Interesant. Foarte interesant.

IOAN : Îl urăște !

FRANCISC : Mult ?

IOAN : De moarte.

FRANCISC : Atunci n-ai noroc, nu te va ajuta. O femeie care urăște de moarte un bărbat preferă să-l vadă suferind decât să-l omoare.

IOAN : Și totuși doamna Mara va fi ajutorul meu. Am stat de vorbă cu ea cît timp vodă era la Cozia.

FRANCISC : I-ai spus și ce vrei să faci ?

IOAN : Nu. Dar cred că a înțeles.

FRANCISC : Să nu te bizui niciodată pe puterea de înțelegere a unei femei. Poate înțelege cu totul altceva decât îți închipui.

IOAN : Astăzi mă duc la curte. I-am trimis vorbă doamnei Mara că vreau să-i vorbesc în mare taină

FRANCISC : Și ?

IOAN : Și mi-a răspuns că mă așteaptă cu nerăbdare.

FRANCISC : Asta schimbă lucrurile. Te sfătuiesc însă să nu-i spui din capul locului ceea ce vrei să pui la cale. Dacă n-ar fi de acord, ai strica totul.

IOAN : Prea bine, pater.

FRANCISC (*binecuvîntînd*) : Dominus vobiscum ! (*Ioan iese în grabă.*)

(*Lumină în toată scena. Francisc a dispărut. Mircea intră urmat de Sin.*)

MIRCEA : Totul e gata, spătare ?

SIN : Da, Măria-Ta. Banul Dragomir se apropie cu oaste mare dinspre Severin, ca să ajungă la Argeș și să pornim împreună. Am trimis știre de la Măria-Ta ca să se adune oameni de la Chilia și Brăila pînă la țărmul mării și să ne aștepte toți la cinci ceasuri de Cetatea Dîrstorului. În Amlaș și în Făgăraș, căpitanul Baldovin a strîns mulțime de arcași, cu care va coborî pe la Bran pînă la Tîrgoviște, unde așteaptă ordinul Măriei-Tale.

MIRCEA : Miine dimineață pornim, spătare.

(*Intră Vișa, în fugă.*)

VIȘA (*căzînd la picioarele lui Mircea*) : Măria-Ta, domnița... (*Se oprește, nemaiputînd continua.*)

MIRCEA (*cu glasul împietrit*) : A murit, nu ?

VIȘA : Da, Măria-Ta. În brațele mele, cu capul pe pieptul meu, cu ochii în ochii mei. De-abia a putut să spună : „Tata... Să te duci să-i spui că domnița nu e supărată pe el...”

(*Mircea rămîne împietrit. Vișa îl privește un timp, apoi iese, urmată de Sin. Soldații îl înconjoară pe Mircea.*)

MIRCEA (*cade în genunchi, soldații de asemenea*) : Bateti clopotele. (*Se aud clopotele în depărtare.*) Încet, căci domnița era firavă... Și mereu, în veacuri, căci domnița nu se mai întoarce. Bateti clopotele, acolo, la Cozia. Iar voi, sfinților părinți, să-ncepeți fiecare slujbă de seară cu pomenirea ei, și în toate rugăciunile voastre pentru liniștea acestui pămînt românesc să-i roștiți numele, numele domniței Arina...

(*Un timp se mai aud clopotele, apoi intră Mara. Mircea se ridică. Soldații se retrag în fundul scenei.*)

MARA : A venit ziua despărțirii, Mircea.

MIRCEA : Da, doamnă, a venit.

MARA : Dacă aș fi știut că ziua întil-



**IOAN :** Măria-Ta !...

**MIRCEA :** ...ucigîndu-mă pe mine, ai fi ucis pe domnul țării. Iar țara nu are dreptul să ierte pe trădători.  
(Actul III)

nirii noastre purta în pîntece ziua aceasta...

**MIRCEA :** Dar n-am știut, doamnă.

**MARA :** De o mie de ori am încercat să te iert pentru toate nenorocirile pe care mi le-ai adus...

**MIRCEA :** Ai încercat, doamnă, dar n-ai putut.

**MARA :** Într-o zi vei da socoteală în fața lui Dumnezeu pentru anii pe care mi i-ai furat și pentru viața Arinei.

**MIRCEA :** Da, doamnă, ai dreptate, într-o zi vei da socoteală.

**MARA :** Nu ți-e frică ?

**MIRCEA :** Nu, pentru că voi fi judecat după legile pămîntului.

**MARA :** Cerul are legile lui.

**MIRCEA :** Doar pentru sfinți, doamnă.

**MARA :** Și din numele tău nu va rămîne urmă.

**MIRCEA :** Dar țara va rămîne întreagă.  
**MARA :** Pedepsa te va ajunge mai curînd decît te-aiștepti.

**MIRCEA :** Toate faptele mele au fost făcute pentru acest pămînt. Oamenii lui trebuie să mă judece. Și dacă nu voi izbui să-l păstrez liber și întreg, așa cum a fost de cînd se știe, pedeapsa lor va fi dreaptă și mă voi supune.

**MARA :** Din tot ce am avut, nu mai am aproape nimic. Nu mai am ce căuta aici, lîngă tine. Întîi ai distrus femeia din mine, apoi, ceea ce mai rămăsese din femeia distrusă : mama. Ce mai am acum ? Ura, care a fost la început dragoste. Și durerea, care a fost la început bucurie. Dar începutul acesta e atît de departe în urma mea, încît nu mai cred în el. Și nu e totul împlinit. A rămas Mihail. Și lui i-ai pregătit soarta pentru că i-ai zămislit dușmanul din trupul altei femei : fiul Vișei se va ridica într-o zi împotriva lui Mihail ca să-i ia tronul. Singele tău e dușmanul inimii tale. O, cit



aștept să plec de aici. Să plec departe, astăzi de departe încît să nu-mi mai amintesc vreodată că am trăit o viață întreagă lingă tine. Blestemat fie pămîntul acesta !

MIRCEA : Du-te, doamnă ! Dacă pămîntul acesta ți-a devenit străin și nu-l mai poți suferi sub picioarele tale, dacă foșnetul pădurilor nu te mai cheamă și oamenii țării acesteia nu-ți sînt atît de dragi, încît depărtarea să ți se pară un păcat, du-te, doamnă. Du-te și nu te mai întoarce. Iar dacă vreodată îți va fi dor de țară, să n-o spui nimănui. Dorul celor ce-au blestemat odată pămîntul pe care au trăit e silă și ocară.

*(Mara se întoarce brusc și iese. Mircea iese și el prin partea opusă, urmat de soldați. Lumina se micșorează. Un reflector se aprinde pe practicabilul din dreapta, unde stă Mara.)*

MARA *(nerăbdătoare)* : De ce nu mai vine odată ? I-am trimis vorbă că-l aștept. A, uite-l ! *(Întră repede Ioan.)*

IOAN : Am venit, doamnă, în grabă, așa cum mi-ai trimis știre.

MARA : Te-ascult, căpitane.

IOAN : Doamnă, Mircea e în primejdie.

MARA : Asta voiai să-mi spui în mare taină ?

IOAN : Da, doamnă. O primejdie de moarte.

MARA : De ce nu i-o spui lui ?

IOAN : Pentru că nu crede în primejdii.

MARA : N-a crezut niciodată. Cine vrea să-l omoare ?

IOAN : Doamnă, m-ai înțeles greșit. Nu cunosc nici un om care să îndrăznească să-l ucidă. E vorba de o primejdie mult mai mare : împlinirea sortii

MARA : Împlinirea sortii ? !

IOAN : Fiecare dintre noi are un sfîrșit, care e scris în stele. Sfîrșitul lui Mircea așteaptă la ușă pe prag.

MARA *(după o vreme, cu privirea în altă parte)* : Știu că vrei să fii domn.

IOAN : Doamnă !

MARA : Dacă ți-aș putea da eu binecuvîntarea...

IOAN : Ei bine ?

MARA : Ți-aș da-o.

IOAN : Deși Mihail este socotit de pe acum urmașul la tronul țării.

MARA : Fiul meu nu va fi niciodată domn, pentru că nu vreau eu să fie. Înțelegi, căpitane ?

IOAN : Aș vrea, dar nu pot să înțeleg.

MARA : Îl voi lua cu mine în Ungaria, la adăpost, ca să-mi sfîrșesc viața alături de singurul copil care mi-a mai rămas.

IOAN : Și domnița Arina ?

MARA : A ... murit.

IOAN : Oh !

MARA : Și toți oamenii trebuie să-și plătească păcatele. Și Mircea !

IOAN : Uneori, pedepsele lui Dumnezeu încep aici pe pămînt.

MARA *(într-o mare tensiune)* : Nu pot... Asta nu pot s-o fac... Știu ce-ai vrut să-mi ceri, căpitane Ioan, dar fă-o singur. Eu nu pot să fiu alături de tine. Sînt doamna țării încă. Îl urăsc, dar nu-l disprețuiesc. Sînt nefericită, dar nu mîrșavă. Fug de el, dar nu ridic mîna împotriva lui. Te-ai înșelat, căpitane, cînd te-ai gîndit să vii la mine. Nici eu, nici tu nu-l putem înțelege pe Mircea. Și dacă el are dreptate totuși, nu vei izbuti să-i faci nici un rău. *(Ridicîndu-se, ca semn că întrerupe convorbirea.)* Mai vrei să-mi spui ceva, căpitane ?

IOAN : Nu, doamnă, nu mai vreau să-ți spun nimic. Rămîi cu bine.

*(Iese sub privirile Mariei, în timp ce intră Mihail.)*

MIHAIL : Mamă, m-ai chemat.

MARA : Da, dragul meu, te-am chemat. *(După o clipă.)* Mi-era dor de tine.

MIHAIL : Ne-am văzut și azi-dimineață, mamă.

MARA : Printre toate dorurile mele, ai rămas tu singur, Mihail, de azi înainte. *(Se apropie de el.)* Mihail, mă iubești ?

MIHAIL : Da, mamă.

MARA : Mult ?

MIHAIL : Da, mamă, mult. Ca pe tata.

MARA *(îmbușindu-și durerea)* : Oh ! *(Apoi.)* Ai putea... ai putea... să mă urmezi ?

MIHAIL : Unde, mamă ? Sus, în odăile domnești ?

MARA *(îndurerată că n-a fost înțeleasă)* : Da, Mihail. Vino cu mine. Vreau să stăm amîndoi de vorbă.

*(Ies. Reflectorul se stinge. Cînd se reaprinde lumina, Mircea e așezat pe tron, îngîdurat.)*

VOCEA LUI SIN : Măria Ta !... Măria Ta !... *(Sin apare cu Ioan, care e ținut de doi soldați.)* Măria-Ta, căpitanul Ioan era ascuns în tainița de lingă odaia Măriei-Tale. Nu știu cum a putut pătrunde pînă acolo și nici de cînd stă ascuns.

MIRCEA : O, căpitanul Ioan aștepta să adorm și să-mi apară în vis ? Nu-i așa, iubitul meu văr ? *(Soldații îl aduc pe Ioan în fața tronului.)*

IOAN : Ai cîștigat de data asta. Am

vrut să te ucid. De ani întregi aştept  
prilejul să-ţi iau tronul, pentru că tro-  
nul acesta trebuia să fie al meu. Dar  
atunci, când te-au ales domn, am sosit  
prea târziu.

MIRCEA : Atunci ai întârziat. Acum te-ai  
grăbit. Mai am încă de domnit, căpi-  
tane Ioan. Duşmanii încep prin a ne  
cumpăra sufletul şi după aceea ţara.  
Ştiu ei bine că e uşor să cotopeşti o  
ţară, după ce i-ai distrus sufletul. Te  
iert, căpitane, pentru că ai vrut să mă  
ucizi. De mîna ta sau de mîna soartei.  
tot trebuie să mor într-o zi...

IOAN (*descumpănit*) : Măria-Ta !...

MIRCEA : Dar, ucigîndu-mă pe mine, ai  
fi ucis pe domnul ţării. Iar ţara nu are  
dreptul să ierte pe trădători.

IOAN (*strigînd disperat*) : Măria-Ta !

MIRCEA (*către Sin*) : Luaţi-l ! Şi pînă  
la miezul nopţii, ţara să aibă un tră-  
dător mai puţin. (*Soldaţii îl iau pe  
Ioan şi-l scot din scenă.*)

IOAN (*zăbindu-se*) : Iertare... Iertare.  
Măria-Ta ... (*Iese urmat de Sin, strî-  
gătul lui auzindu-se încă.*) Iertare !...

MIRCEA (*singur*) : Nu înţelegi nici a-  
cum, în ceasul din urmă, că eu te-am  
iertat. Ţara însă — nu. (*Intră Mihail.*)

MIHAIL : Tată, mama a plecat.

MIRCEA : Atît de repede ? !

MIHAIL : N-am vrut să plec cu ea.

MIRCEA : Să pleci cu ea ? !

MIHAIL : Da, tată, a vrut s-o urmez.  
Era tristă, mama. Şi s-a întristat şi  
mai tare cînd i-am spus că eu rămîn,  
pentru că nu pot pleca, pentru că nici-  
odată nu voi putea pleca. Mi-a căzut  
în genunchi să n-o las singură. Mi-a  
sărutat mîinile şi mi le-a udat cu la-  
crimile ei, care mă frigeau. „N-am să  
te uit niciodată — i-am spus — dar  
nu mă îndemna să fug, fiindcă ar în-  
semna să fug din faţa destinului, iar  
destinul meu e să fiu domnul ţării.”  
Şi-apoi s-a ridicat de la picioarele mele  
şi nu şi-a mai întors privirea spre  
mine pînă a ieşit pe uşă. Tată, porun-  
ceşte fiului tău, şi fiul tău va face  
voia ta. (*Mircea îl îmbrăţişează tăcut.  
În această clipă, intră Sin.*)

SIN : Măria-Ta, veşti de la căpitanul  
Vîlcu. Măria Ta, Musa Celebi a fost  
înfrînt de Mohamed şi nu se mai ştie  
de el. Unii spun că ar fi murit în  
luptă. O parte a armatelor lui Mohamed  
au impresurat Cetatea Dîrstorului. Re-  
zistenţa noastră este puternică şi căpi-  
tanul Vîlcu aşteaptă ordine de la Mă-  
ria-Ta.

MIRCEA : Spătare, plecăm să apărăm  
pămîntul de la Marea cea Mare.

SIN : Armatele Măriei-Tale aşteaptă or-  
dinul de pornire.

## CORTINA

# E P I L O G

Tabăra oastei lui Mircea lîngă Dîrstor. Un cort acoperă tronul. Panoul de pe fundal reprezintă  
Cetatea Dîrstorului. Încă două, trei corturi mai mici. E noapte. Torţe, ici şi colo. În răstimpuri, şuieră  
vîntul.

La ridicarea cortinei, doi soldaţi stau de strajă la intrarea cortului lui Mircea. Alţi soldaţi  
sînt împrăştiaţi ici şi colo. Intră Mihail, urmat de Radu.

MIHAIL : Toată ziua a bănut vîntul din-  
spre tabăra noastră către tabăra lor.  
Acum s-a pornit să bată de la ei că-  
tre noi, că poţi să le auzi şi vorba.  
Cînd crezi că vom ataca, vornice ?

RADU : Eu ştiu ? !

MIHAIL : Stăm de două zile aici, la o  
bătăie de săgeată depărtare de Ceta-  
tea Dîrstorului.

RADU : Stăm şi om mai sta, dară Mă-  
ria-Sa hotărăşte.

MIHAIL : Miine e a treia dimineaţă şi  
încă nu ştim ce planuri are.

RADU : Poate că nici Măria-Sa nu are  
încă un plan de bătaie. Sau dacă are  
îl ţine ascuns.

MIHAIL : Atunci, la Rovine, cînd l-ai  
bănut pe Baiazid, cum a fost ?

RADU : Păi, bine ! Cum să fie ? !

MIHAIL : Planul luptei îl ştiaţi dina-  
inte ?

RADU : Da de unde ! Ştiam numai sfîr-  
şitul, că trebuia să-i batem pe turci,  
adică.

MIHAIL : Uite-l şi pe tata. Vine din  
tabără.

RADU : A stat de vorbă cu oştenii. În-  
seamnă că nu mai e mult şi începem.

(*Intră Mircea, urmat de Sin şi de Ro-  
man.*)

MIRCEA : Ceva nou, vornice ?

RADU : Nimic, Măria-Ta.

MIRCEA : Încădele noastre s-au întors ?  
RADU : Încă nu, Măria Ta.

MIRCEA : Turcii stau liniștiți, după câte văd.

SIN : S-au oprit la zidurile cetății și așteaptă. Iar de la căpitanul Vilcu din cetate, n-am primit nici o știre.

RADU : Parcă ușor e să ieși din cetate, să te strecuri printre turci și să ajungi pînă în tabăra noastră ?

MIRCEA : S-o găsi cineva să facă și încercarea asta. Și poate va izbuti, cine știe !

(*Intră Ciobanul, încadrat de doi soldați.*)

CIOBANUL (*e un munte de om*) : Să trăiești, Măria-Ta.

MIRCEA : Seara bună, bade.

CIOBANUL : Măriei-Tale vreau să-i spun o vorbă.

MIRCEA : Te-ascult. Vorba ciobanului e cinstită.

CIOBANUL : Uite, Măria-Ta. Eu și cu alți ciobani am venit aici tocmai de dincolo de Cetatea Branului. Am venit aici de-am trecut Dunărea cu oile, așa cum venim noi de cînd ne știm, și apoi ne-om întoarce din nou la munții noștri, după obiceiul pămîntului. Numai că am auzit că Măria-Ta ești cu oaste aici, ca să te bați cu turcul, și iată ce rugăciune om avea noi, ciobanii. Să ne lași și pe noi, Măria-Ta, să-ți dăm ajutor. Sîntem zdraveni și știm să mulțumim și oile, dar să și învîntim sabia. Și ciobanii m-au trimis pe mine să spun Măriei Tale : măcar că sîntem de peste munți, dar tot români sîntem. Du-te, mă, la Măria Sa și roagă-l să ne dea sulice și săbii și, dacă n-o fi mulțumit, să ne-arunce în Dunăre cu oi cu tot. (*Ride tare.*)

MIRCEA : Cum te cheamă, bade ?

CIOBANUL : Păi, Măria-Ta, Cucu mă cheamă.

MIRCEA : Și cîți sinteți ?

CIOBANUL : Păi, Măria-Ta, vreo douăzeci sîntem. (*Mircea îl privește tăcut.*) Nu te gîndi, Măria-Ta, că nouă ne este frică de moarte, să știi. La noi flăcăii zic așa :

Dacă vei ajunge  
Unde apa curge  
Printre pietre mari  
De mărgăritar,  
Și de vei străbate  
Douăzeci de sate

Si-oi găsi o casă  
Cu streășina joasă  
Și-n prag o bătrînă  
Torcînd fus de lînă,  
Să nu-i spui că-n zori  
Pe la cîntători  
Am picat luptînd,  
Cu fruntea-n pămînt,  
Ci să-i spui așa :  
Măiculița mea,  
Cucu a plecat  
În loc minunat,  
Dincolo de norii  
Un' se duc cocorii,  
Pe tărîmul zorilor  
Țara-nvingătorilor  
Și-a nemuritorilor.  
Tu să nu îl plîngi,  
Lacrima s-o strîngi  
Ca să-i dai cîndva  
Lui Cucu să bea  
Din lacrima ta.  
Nici să nu-l bocești,  
Ci mai bine-ncearcă  
Vinul din bărdacă  
Să-l împarți rîzînd  
Tuturor pe rînd  
Și-ntr-un singur glas  
Pentru bun rămas  
Să cîntați cu toții  
Pîn-la miezul nopții,  
Să cînte femeii  
Lîngă poarta ei.  
Să cînte bărbați  
În jur adunați.  
Să cînte prieteni  
Dincolo de cetini.  
Să cînte străini  
Dincoace de pini.  
Munții au să cînte  
Înclinați pe frunte,  
Brazii or foșni,  
Apele-or porni  
Pe văi alergînd  
Sub lună cîntînd.  
Stelele sclipînd  
Cîntecul îl prind,  
În cer l-or purta  
Tot din stea în stea,  
Pînă într-o zi  
Că-l voi auzi  
Dincolo de norii  
Un' se duc cocorii  
Pe tărîmul zorilor,  
Țara-nvingătorilor  
Și-a nemuritorilor.

Și-acum, ne dai voie să luptăm, Măria-Ta, români alături de români ?

MIRCEA : Veniți, Cucule, cu toții ! Schimbați sarica pe zale și căciula pe coif. Și să ne-ntîlnim cu toții întregi după ce-om cîștiga bătălia.

CIOBANUL : Să trăiești, Măria-Ta ! *(Se aude larmă.)*

MIRCEA : Spătare, ce larmă se aude acolo ? S-o fi rătăcit vreun turc prin tabăra noastră ?

*(Sin iese repede, dar se întoarce după câteva clipe cu câțiva soldați, care îl duc pe Musa în mijlocul lor. Musa vine cu capul plecat, cu hainele sfîșiate.)*

MUSA *(se aruncă la picioarele lui Mircea)* : Măria Ta, iartă-mă.

MIRCEA *(uimit)* : Musa Celebi ! Ia te uită !

MUSA : De abia am scăpat cu viață. Fratele meu Mohamed umblă după mine să-mi taie capul.

MIRCEA *(sarcastic)* : Doar ești sultanul turcilor, Musa Celebi ! Cine îndrăznește să taie capul unui sultan ?

MUSA : Am fost învins, Măria-Ta. Am aflat că ești aici și am răzbit pînă la Măria-Ta, ca să-mi dai ajutor.

MIRCEA : Nu pot. Acum nu mai pot.

MUSA : Doar tu m-ai făcut sultan. Mă lași să pier ?

MIRCEA : Nu. Te las să pleci.

MUSA : Să plec ? ! Unde m-aș putea duce decît în țara Măriei-Tale ?

MIRCEA : Ce țară își adăpostește dușmanii ?

MUSA : Doar eu sînt prietenul Măriei-Tale.

MIRCEA : Ai fost, Musa Celebi. Ai fost și n-ai mai vrut să fii. Pentru că, pînă la urmă, legea voastră, care vă împinge la cucerire, a fost mai puternică decît jurămintul pe care mi l-ai făcut de a ține pace cu țările creștine.

MUSA : Măria-Ta !

MIRCEA : Și ai început să umpli cu bani de aur fesurile Achingiilor care ucideau pe sîrbi și pe bulgari. Dacă m-ai fi ascultat pînă la sfîrșit, toți prietenii mei, în frunte cu Ștefan al Serbiei, ți-ar fi dat acum ajutor împotriva lui Mohamed. Dar ai făcut după capul tău și ți-ai pierdut prietenii. Pleacă !

MUSA *(disperat)* : Măria-Ta. mă gonești ?

MIRCEA : Du-te și refă-ți armata.

MUSA : Armata mea e împrăștiată și fărîmitată.

MIRCEA : O strîngi din nou.

MUSA : Mohamed a venit cu o armată de patru ori mai numeroasă decît aveam eu cînd am început lupta și în curînd se va năpusti și asupra Țării Românești.

MIRCEA : De aceea mă aflu aici, ca să apăr pămîntul de la Marea cea Mare.

MUSA : Alah !-a trimis pe Mohamed să cucerească lumea.

MIRCEA : Alah ar trebui să cunoască pînă unde se întind hotarele lumii, înainte de a vă trimite s-o cuceriți.

MUSA : Oastea lui Mohamed e mare. Voi sînteți puțini.

MIRCEA : Puțini, dar români.

MUSA : Mohamed vă va învinge.

MIRCEA : Dar nu ne va cuceri. Pleacă !

MUSA : Măria-Ta !...

MIRCEA *(cître Sin)* : Spătare, să fie dus pînă în afara taberei noastre și lăsat liber. *(Lui Musa.)* Lumea e mare, Musa Celebi. Du-te unde-oi vedea cu ochii și păzește-ți capul să nu te-ajungă iataganul lui Mohamed. Cît despre noi, nu ne purta de grijă. Vom rezista atît de mult, încît să-i facem pe turci să renunțe să ne ia pămîntul, cum i-au luat altora. La nevoie, le-om da și bani. Pămîntul însă — nu.

*(Musa se ridică tăcut și iese urmat de soldați și de Sin. Din altă parte, intră câțiva soldați, ținînd sub pază pe Ulad. îmbrăcat turcește.)*

MIHAIL : Tată, pleacă un turc, vine altul.

VLAD *(în fața lui Mircea)* : Măria-Ta. m-am întors. *(Rumoare. Ulad își dă jos turbanul.)*

ROMAN : Vlad !

MIRCEA : Eu l-am trimis la căpitanul Vilcu. Ce vești mi-ai aduci ?

VLAD : Căpitanul Vilcu pornește atacul din cetate, în zori, cum ai zis, Măria-Ta. Și tot atunci, om porni și noi din partea noastră, prinzînd turcii ca-ntr-un clește.

MIRCEA : Căpitani dumneavoastră. acesta e planul meu. Zorile se apropie în graba mare. Strîngeți-vă minerele săbiilor și fiți gata ! Să sune trîmbițele ! Să bată tobele ! *(Tobe, trîmbițe. mai întîi încet, apoi, treptat, puternic. Mișcare în scenă printre soldați, care ies în grabă, împreună cu Sin, Mihail, Radu, Ulad. Mijeste de ziuă, dar lumina e difuză, în așa fel încît Mircea abare doar cu conturul siluetei.)* O, Doamne, cînd va da țara aceasta a mea ultima ei bătălie pentru neamul nostru ? Cine poate să știe ? Pămîntul se va cutremura încă multă vreme sub copitele cailor și cerul va fi sfîșiat de săgețile arcașilor ei. Fie ca singele vărsat să-l soarbă pămîntul în adîncul lui pentru aducere aminte. Cîndva, vom fi înșeptați de trecutul nostru și vom săpa în adîncuri pînă vom da de izvoarele începuturilor. Și atunci vom înțelege că o zi e tot atît de mare cît un veac și

că un veac e prea mic pentru un viitor. Dar până vom înțelege, va trebui încă multă vreme să murim cu zecile de mii, pentru un singur an de libertate. Strângeți acești ani de libertate câștigată și veți avea dreptul, mai târziu, peste veacuri, să cereți libertatea ca pe cel mai mare drept al vostru. Iar libertatea să fie cea mai veche amintire a poporului român.

*(Tobe și trîmbițele continuă din ce în ce mai puternic. Apoi, lumină roșie de răsărit. De departe se aud urale, care se amestecă cu tobele și trîmbițele. Mihail năvălește în scenă cu sabia scoasă.)*

MIHAIL : Tată, i-am văzut !... Au luptat alături de mine, pe cai. Unul în stînga, altul în dreapta. I-am văzut, tată. Și Basarabă striga : „Lovește, Mihail !” Și Litovoi striga : „Lovește, Mihail !” Iar ei s-au luptat ca niște zmei, călărind printre soldați și lăsînd cale liberă în urma lor. Și cînd izbînda a-nceput să-nline în partea noastră, s-au făcut nevăzuți deodată amîndoi.

*(Soldații fac zid în spatele lui Mircea.)*

MIRCEA : Mihail, de azi înainte vei domni alături de mine. Pentru că i-ai văzut. Acesta-i semnul că și tu ești alesul țării, așa cum am fost și eu. Și după ce nu voi mai fi, coroana va fi a ta întregă.

SOLDAȚII : Trăiască Mircea Voievod ! Trăiască Mihail Voievod !

*(Intră Sin rănit, dar făcînd eforturi să se țină drept.)*

SIN : Am invins... Măria-Ta ! *(Cade într-un genunchi.)*

MIRCEA *(se repede la el, susținîndu-l)* : Spătare !

SIN *(luptîndu-se cu sfîrșeala care-l cuprinde)* : Mai nimic, Măria-Ta... O sabie afurisită... Calul să-ți rămînă Măriei-Tale, după datină... E cal bun, îl știe Măria-Ta... Asta e tot... Și zalele... Zalele aș fi vrut... să le spăl de singe la Marea cea Mare. Dar nu mai e timp... Măria-Ta... *(Cade mort la picioarele lui Mircea. Intră Radu, Ulad. Roman și Vilcu.)*

RADU : Fug turcii, Măria-Ta !

ROMAN : Ca potîrnichile fug !

VILCU : Am invins, Măria-Ta !

MIRCEA *(arătîndu-l pe Sin mort)* : Sin spătarul n-a mai avut timp să v-aștepte. Iar domnia-mea a rămas fără spătar. Căpitane Vilcu !

VILCU : Poruncă, Măria-Ta.

MIRCEA : Predai comanda garnizoanei din Dîrstor căpitanului Roman. De azi înainte ești spătar. Și acum, ridicăm tabăra și plecăm cu toții la Marea cea Mare, ca să spălăm în apele ei zalele spătarului Sin...

*(Soldații vin și-l ridică pe Sin, scoîndu-l pe brațe din scenă. Ceilalți, așară de Mircea, îi urmează, în timp ce lumina se micșorează și tobele și trîmbițele se pierd. Mircea vine în mijlocul scenei și îngenunchează ca în prolog. Pe scenă nu a rămas decît tronul, precum și cele două scaune ale lui Litovoi și Basarabă, care au apărut la locurile lor. Panoul din fund e înlocuit cu panoul din Prolog. După ce s-au terminat aceste manevre, soldații încercuiesc scena și Mircea începe să vorbească.)*

MIRCEA : Tulburate vremuri ale istoriei ! Am trecut printre voi cu credința că sînteți trecătoare ca și mine. Oricum, nu vom dispărea cu totul, căci veacurile care vor veni își vor aduce aminte de noi. Vin acum înaintea istoriei și vă spun vouă care nu v-ați născut încă : nu eu l-am ucis pe Dan Voievod, fratele meu, dinaintea domniei mele, ci mină vrăjmașă, necunoscută. Nu mă trag din neamul despoților de dincolo de Dunăre, nici din familia imperială din Bizanț. Am fost român. Un român de pe pămîntul acesta vechi și răscolit de pluguri, dar mai cu seamă de războaie. Am făcut păcate și nu știu dacă Dumnezeu mi le va fi iertat. Dar voi mă veți ierta, pentru că toată viața am fost un strîngător de pămînturi românești, pe care le-am tocmit într-o singură țară, Io, Mircea Voievod și Domn singur stăpînitor a toată Țara Românească, de la plaiurile de peste munți pînă departe la Marea cea Mare.

*(Litovoi și Basarabă se ridică de pe scaune și înaintează, îngenunchind și ei în stînga și în dreapta lui Mircea, în timp ce de sus coboară în fața fiecăruia dintr-eei trei cite o lespede cu numele lor. Trîmbițe, tobe.)*



- **PENTRU CEL MAI BUN SPECTACOL  
CU O PIESĂ ORIGINALĂ DE ACTUALITATE**
- **PENTRU CEA MAI BUNĂ INTERPRETARE A UNUI EROU  
CONTEMPORAN DIN DRAMATURGIA ORIGINALĂ**

*premiiile Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă au fost atribuite, pe anul 1965, colectivului care a realizat spectacolul cu piesa Nu sînt Turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu, la Teatrul de Stat din Piatra Neamț (regia: Ion Cojar; scenografia: Adriana Leonescu) și nominal actorilor: Eugenia Dragomirescu (pentru rolul Ea) și Virgil Ogășanu (pentru rolul El) din același spectacol.*



Ion Cojar



Adriana Leonescu

Eugenia Dragomirescu și Virgil Ogășanu, interpreții principali din spectacolul „Nu sînt Turnul Eiffel” (Teatrul de Stat din Piatra Neamț)